Eindrapport Rekenkameronderzoek armoede- en schuldenbeleid

Gemeente Nunspeet

Colofon

Offertenummer: FC 527

Auteurs: Artem Vardanyan
Yorick van den Berg
Gerard Nieuwe Weme
Julian Edens
Sari van Aart

B&A B.V.
Bezuidenhoutseweg 161
Postbus 829
2501 CV Den Haag

070 – 3029500
info@bagroep.nl
www.bagroep.nl

Den Haag, februari 2026

© Copyright B&A B.V. 2025.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Op alle opdrachten en werkzaamheden zijn de Algemene voorwaarden van B&A B.V. van toepassing, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder dossiernummer: KvK Haaglanden 27177844. De Algemene voorwaarden treft u als bijlage aan en kunt u tevens inzien op onze website, www.bagroep.nl.

B&A is gevestigd in Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

B&A. Doen wat werkt.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 6
1.1 Aanleiding 6
1.2 Centrale vraag 6
1.3 Leeswijzer 6
2. Bevindingen 7
2.1 Analyse inkomenspositie (2020–2022) 7
2.2 Kortdurend lage inkomenspositie (≤ 1 jaar onder 120% sociaal minimum) 7
2.3 Langdurend lage inkomenspositie (≥ 4 jaar onder 120% sociaal minimum) 7
2.4 Analyse schuldenproblematiek (2021–2023) 7
2.5 Bekendheid en behoeften van inwoners 7
2.6 Ervaringen met gemeentelijke dienstverlening – mystery guest onderzoek 7
2.7 Ervaringen van uitvoerende medewerkers en partners - aansluiting op behoeften 7
2.8 Bereik en effectiviteit 7
2.9 Nieuwe doelgroepen 8
2.10 Middelen en knelpunten 8
2.11 Beleid armoede en schulden 8
2.12 Informatievoorziening en de rol van de raad 8
2.13 Leren van andere gemeenten 8
3. Conclusies 9
4. Aanbevelingen 10
5. Bestuurlijke reactie 11
6. Nawoord 14
6.1 Bijlage bij nawoord: reactie op de opmerkingen en kanttekeningen in de bestuurlijke reactie van het college van B&W 15
7. Nota van bevindingen 18
7.1 Aanleiding 18
7.2 Onderzoeksvragen 18
7.3 Onderzoeksmodel 19
7.4 Normenkader 20
7.5 Onderzoeksverantwoording 22
7.6 Bevindingen leefwereld 23
7.6.1 Inleiding 23
7.6.2 Omvang en ontwikkeling doelgroepen 23
7.6.3 Bevindingen bekendheid, toegang en aansluiting behoeften perspectief inwoners 25
7.6.4 Toetsing normenkader 29
7.7 Bevindingen uitvoeringswereld 30
7.7.1 Inleiding 30
7.7.2 Bevindingen ingezette maatregelen en voorzieningen 30
7.7.3 Bevindingen armoede- en schuldenaanpak 32
7.7.4 Bevindingen aansluiting aanpak en voorzieningen op behoeften 35
7.7.5 Bevindingen bereik doelgroepen 36
7.7.6 Bevindingen toereikendheid middelen 38
7.7.7 Toetsing normenkader 40
7.8 Bevindingen beleidswereld 40
7.8.1 Inleiding 40
7.8.2 Bevindingen beleid en doelen armoede en schulden 41
7.8.3 Bevindingen ingezette middelen armoede en schulden 42
7.8.4 Bevindingen effecten beleid armoede en schulden 44
7.8.5 Bevindingen resultaten ten opzichte van de andere vier gemeenten en landelijk 46

B&A. Doen wat werkt.

7.8.6 Bevindingen positionering raad 48
7.8.7 Toetsing normenkader 49
Bijlage 1: Overzicht van ingezette regelingen per gemeente 52
Bijlage 2: Geraadpleegde bronnen 67

B&A doet wat werkt

Deel A

Samenvatting

1. Samenvatting

1.1 Aanleiding

De samenwerkende rekenkamers (hierna rekenkamer) van de gemeenten Elburg, Hattem, Nunspeet, Oldebroek en Putten hebben gekozen om het 'armoede[1]- en schuldenbeleid' te onderzoeken. De Rekenkamer geeft aan dat het onderwerp om meerdere redenen actueel is: de gevolgen van de stijgende prijzen van energie en boodschappen, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de aandacht voor het onderwerp in de verkiezingsdebatten. Gemeenten hebben bij de aanpak van armoede een belangrijke rol. Niet alleen bij het in het beeld krijgen wie hulp nodig heeft, maar ook in het helpen bij de noodzakelijke (financiële) ondersteuning. Gemeenten zijn gebonden aan wet- en regelgeving, maar hebben ook de beleidsvrijheid om hier keuzes in te maken.

1.2 Centrale vraag

De centrale onderzoeksvraag is:

Lukt het de gemeenten Elburg, Hattem, Nunspeet, Oldebroek, en Putten om de beschikbare middelen voor armoede doeltreffend/doelmatig in te zetten, worden de huishouders in (dreigende) armoede bereikt en is de aanpak effectief? Hoe zetten de gemeenten de schuldhulpverlening in en in hoeverre helpt dit bij de bestrijding van armoede? Wat kan er beter en wat kunnen de 5 gemeenten van elkaar leren?

1.3 Leeswijzer

Dit onderzoeksrapport bestaat uit 2 delen. De bestuurlijke nota (deel A) bevat een samenvatting van de bevindingen die het onderzoek heeft opgeleverd (hoofdstuk 2).

De nota van bevindingen (deel B) biedt een gedetailleerder inzicht in alle bevindingen en geeft ook antwoord op alle onderzoeksvragen. De nota van bevindingen biedt meer verdieping en kan gebruikt worden om meer beeld en context te krijgen bij de algemene bevindingen die beschreven zijn in de bestuurlijke nota.

Bijlage 1 van de nota van bevindingen biedt een overzicht van alle minimaregelingen die in de 5 onderzochte gemeenten worden ingezet, en kan gebruikt worden ter lering en inspiratie. Bijlage 2 geeft een overzicht van de gebruikte bronnen en gesproken respondenten.

[1] In de nieuwe methode betekent armoede dat een huishouden niet genoeg financiële middelen heeft voor minimaal noodzakelijke uitgaven in Nederland. Hierbij wordt gekeken naar inkomen, vermogen en worden voor het eerst werkelijke individuele uitgaven aan wonen en energie meegenomen.

B&A. Doen wat werkt.

2. Bevindingen

2.1 Analyse inkomenspositie (2020-2022)

2.2 Kortdurend lage inkomenspositie (≤ 1 jaar onder 120% sociaal minimum)

In Nunspeet is tussen 2020 en 2022 een lichte daling zichtbaar in het aandeel huishoudens dat maximaal één jaar onder de inkomensgrens van 120% van het sociaal minimum leeft (van 9,15% naar 8,05%). Deze trend is vergelijkbaar met de ontwikkeling in de overige gemeenten. De percentages liggen daarbij structureel aan de hogere kant ten opzichte van de andere onderzochte gemeenten. Nunspeet behoort in de onderzochte periode tot de gemeenten met een relatief hoog aandeel huishoudens onder deze inkomensgrens, samen met Oldebroek. Hattem laat daarentegen stelselmatig lagere percentages zien.

2.3 Langdurend lage inkomenspositie (≥ 4 jaar onder 120% sociaal minimum)

Ook bij de huishoudens die langdurig (vier jaar of langer) een inkomen onder de grens van 120% van het sociaal minimum hebben, is in Nunspeet sprake van een lichte afname (van 4,57% in 2020 naar 4,47% in 2022). Dit patroon is ook zichtbaar in de meeste andere gemeenten. De waarden in Nunspeet liggen structureel aan de hogere kant ten opzichte van de andere gemeenten. In alle drie de jaren behoren de percentages in Nunspeet tot de hoogste binnen de regio. Hattem laat daarentegen in alle jaren lagere percentages zien.

2.4 Analyse schuldenproblematiek (2021-2023)

Het aandeel huishoudens met bekende schulden in Nunspeet is tussen 2021 en 2023 toegenomen van 5,1% naar 5,8%. Deze stijging is vergelijkbaar met de trend in andere gemeenten. Over de hele periode blijft Nunspeet onder het landelijk gemiddelde, dat oploopt van 7,7% naar 8,8%**.** In vergelijking met omliggende gemeenten ligt Nunspeet qua percentage schuldenaren in 2023 hoger dan Hattem (4,8%) en nagenoeg gelijk aan Oldebroek (5,8%) en Putten (5,7%). Daarmee wijkt Nunspeet niet opvallend af van de regionale verhoudingen.

2.5 Bekendheid en behoeften van inwoners

In Nunspeet is de bekendheid met regelingen toegenomen, maar informatievoorziening blijft achter vergeleken met bijvoorbeeld Hattem. Een derde van de gesproken inwoners vindt dat standaardregelingen onvoldoende aansluiten op hun situatie. Net als in Putten wordt behoefte aan persoonlijke begeleiding genoemd, vooral bij aanvragen en het vinden van passend (vrijwilligers)werk. Een kwart ervaart procedures als complex, met bureaucratie en wachttijden als belemmering. Veel inwoners zijn afhankelijk van informele netwerken of bewindvoerders, wat mogelijk duidt op beperkte directe toegang tot gemeentelijke ondersteuning. Dit wijst op een behoefte naar duidelijkheid, eenvoud en ondersteuning op maat bij armoede en schulden.

2.6 Ervaringen met gemeentelijke dienstverlening – mystery guest onderzoek

In Nunspeet was gemiddelde beoordeling een 6 (n=2). Raadsleden ervaarden onduidelijke informatie en trage reacties, vergelijkbaar met Putten en Hattem. De aanvraagprocedure werd als lastig ervaren, vooral voor inwoners met minder digitale vaardigheden. In vergelijking met Oldebroek, waar aanvragen eenvoudiger verliepen, scoort Nunspeet minder consistent. De variatie wijst op verschillen in toegankelijkheid en uitvoering.

2.7 Ervaringen van uitvoerende medewerkers en partners - aansluiting op behoeften

In Nunspeet signaleren uitvoerenden dat de ondersteuning niet altijd aansluit op individuele situaties. Net als in Hattem en Putten vormen complexe procedures knelpunten. Hoewel de communicatie over beschikbare hulp is verbeterd, blijft bekendheid met regelingen nog beperkt. De behoefte aan persoonlijk contact en eenvoud in de aanvraagprocedures blijft aanwezig.

2.8 Bereik en effectiviteit

In Nunspeet laat het bereik van inkomensondersteunende regelingen een wisselend beeld zien. Het bereik van de collectieve zorgverzekering en bijdragen voor sport en cultuur ligt op of iets boven het landelijk gemiddelde. Bij kwijtschelding belastingen en individuele inkomenstoeslag ligt het bereik (ruim) onder het landelijk gemiddelde. Net als in Hattem en Putten blijven werkende armen en laaggeletterden moeilijk te bereiken, mede door schaamte en bureaucratische drempels. Vergelijkbaar met andere gemeenten op de Noord-Veluwe blijkt het lastig om zicht te krijgen op wie buiten beeld blijft.

2.9 Nieuwe doelgroepen

Door de inflatie en energiecrisis zijn in Nunspeet nieuwe doelgroepen zichtbaar geworden, waaronder werkende armen, jongeren met schulden, ouderen en zzp'ers. Net als in Elburg en Hattem blijkt de energietoeslag hierbij een belangrijke trigger. Opvallend in Nunspeet is het toenemende aantal jongeren met schulden, een groep die minder expliciet naar voren komt in andere gemeenten. Zowel de beleidsadviseur als diverse uitvoerders en externe partners geven aan dat wantrouwen richting de overheid voor meerdere groepen een barrière is om hulp te zoeken.

2.10 Middelen en knelpunten

In vergelijking met Hattem ervaren uitvoerenden in Nunspeet minder ruimte voor maatwerk. Bureaucratie en beperkte flexibiliteit bemoeilijken het inzetten van regelingen, vooral voor werkende armen en mensen net boven de inkomensgrens. Net als in Putten worden beperkte informatie en een tekort aan bredere ondersteuning (zoals werkhervatting) genoemd. De middelen voor inkomensregelingen en participatie waren in 2022 en 2023 overschreden ten opzichte van begroting, wat wordt verklaard als een effect van de uitgifte van de energietoeslag.

2.11 Beleid armoede en schulden

Nunspeet voert een integrale aanpak die werk, inkomen en schuldhulpverlening combineert, met expliciete aandacht voor kwetsbare groepen zoals jongeren zonder startkwalificatie en mensen met een beperking. De beleidsdoelen – duurzame uitstroom naar werk, vroegsignalering en laagdrempelige voorzieningen – komen overeen met die van Elburg en Oldebroek, maar Nunspeet onderscheidt zich door een gerichte focus op arbeidsintegratie van specifieke doelgroepen.

2.12 Informatievoorziening en de rol van de raad

In Nunspeet wordt de raad geïnformeerd via de P&C-cyclus, themasessies en startnotities, met aandacht voor zowel cijfers als praktijkervaringen. De raad is overwegend tevreden over de informatievoorziening en speelt een groeiende rol bij evaluaties en beleidsaanpassingen. In vergelijking met Hattem is de informatiepositie sterker ontwikkeld en wordt monitoring actiever opgepakt.

2.13 Leren van andere gemeenten

In vergelijking met de andere gemeenten valt op dat Nunspeet actief gebruikmaakt van ervaringen uit andere gemeenten, maar deze altijd aanpast aan de lokale context. De gemeente onderzoekt onder meer het compenseren van het eigen risico in de zorgverzekering en de uitbreiding van functies van het Financieel Trefpunt. Ook kijkt Nunspeet naar vereenvoudiging van minimaregelingen om toegankelijkheid te vergroten. Op het gebied van schuldhulpverlening ziet de gemeente Nunspeet kansen voor andere gemeenten in het integreren van financiële ondersteuning met sociaal-maatschappelijke begeleiding.

3. Conclusies

Conclusie 1: niet alle inwoners uit de doelgroepen worden bereikt en het niet-bereik is niet goed in beeld
Het bereik van inkomensondersteunende regelingen in Nunspeet laat een wisselend beeld zien in vergelijking tot het landelijke beeld. Bij sommige regelingen ligt het bereik rond of boven het landelijk gemiddelde, terwijl andere regelingen (fors) lager scoren. Nunspeet heeft weliswaar diverse nieuwe doelgroepen in beeld, zoals werkenden met schulden, ZZP'ers en ouderen, maar inzicht in de aantallen blijft beperkt. Culturele factoren, zoals schaamte, de neiging om problemen zelf te willen oplossen of hulp te zoeken in het eigen sociale verband (waaronder kerken), en een breder wantrouwen in de overheid spelen hierbij een rol.

Conclusie 2: het aanbod aan regelingen sluit niet volledig aan bij de behoeften van de doelgroep
Zowel inwoners als uitvoerenden geven aan dat het instrumentarium van Nunspeet niet altijd afdoende is om in alle voorkomende gevallen de behoeften van inwoners op het gebied van inkomensondersteuning in te vullen. Daarbij wordt zowel bij inwoners als uitvoerenden een behoefte gevoeld om vaker maatwerk te kunnen toepassen.

Conclusie 3: de bekendheid van de regelingen bij de doelgroep is toegenomen, maar kan nog worden verbeterd.
In Nunspeet is een groot deel van de inwoners bekend met de mogelijkheden van inkomensondersteuning. Tegelijkertijd geven veel inwoners aan dat de communicatie over de regelingen en de aangeboden informatie verbeterd kan worden. Opvallend is dat in Nunspeet de bekendheid met regelingen en de tevredenheid over de communicatie hierover, per regeling sterk varieert.

Conclusie 4: de informatiepositie van de raad is afdoende en de raad is groeiende in zijn kaderstellende en controlerende rol
De raad wordt geïnformeerd via de P&C cyclus, themasessies en startnotities. In het algemeen is de raad volgens beleidsmakers tevreden over de aangeboden informatie. De raad speelt volgens beleidsmakers een steeds sterker toenemende rol bij evaluatie en beleidsaanpassingen.

4. Aanbevelingen

Aanbeveling 1: vergroot het inzicht in het niet-bereik

Om het bereik van de ondersteuning te vergroten, moet de gemeente inzicht krijgen in welke groepen inwoners buiten beeld blijven. Daartoe dient voor elke regeling het bereik en niet-bereik in kaart te worden gebracht. De Lokale Armoedescan van het CBS kan daarvoor een nuttig hulpmiddel zijn.

Aanbeveling 2: onderzoek de aansluiting tussen het aanbod aan regelingen en de behoeften van de doelgroepen en pas zo nodig het aanbod aan

Zoals in conclusie 2 te lezen is, sluit het aanbod aan regelingen niet volledig aan op de behoeften van de doelgroepen. De Rekenkamer beveelt aan om de hiaten in kaart te brengen en zo nodig aanpassingen in het aanbod te doen. Bijlage 1 bij de Nota van Bevindingen (achteraan dit rapport) bevat een overzicht van alle regelingen die de 5 (in de Rekenkamer samenwerkende) gemeenten hanteren, en kan dienen als uitgangspunt. Daarbij moet worden opgemerkt dat dit een overzicht is van alle regelingen die in minimaal 1 van de 5 gemeenten worden aangeboden. Het is daarmee geen overzicht van alle denkbare mogelijkheden.

Aanbeveling 3: investeer in meer maatwerk en een actieve benadering van de doelgroepen

Bij het ontstaan van armoede is complexe en/of meervoudige problematiek vaak de grootste risicofactor. Maatwerk is nodig om deze multi-problematiek te herkennen en te kunnen aanpakken. Zorg dat uitvoerders de tijd en ruimte hebben om maatwerk te bieden. Een van de mogelijkheden om capaciteit hiervoor vrij te maken, is door tegelijkertijd in te zetten op meer ambtelijk verstrekken. Hierdoor kan mogelijk tevens het bereik worden vergroot, maar daarmee ook het risico op overschrijding van budgetten.

Aanbeveling 4: zet in op betere bekendheid van de regelingen

Als meer inzicht ontstaat in het niet-bereik, kunnen de doelgroepen ook beter proactief worden benaderd met communicatie over de regelingen. Daarnaast kan de algemene communicatie en vindbaarheid van de regelingen, bijvoorbeeld op de website van de gemeente, worden verbeterd. Onderzoek daarbij ook welke regelingen met name beter gecommuniceerd moeten worden, want de bekendheid varieert sterk per regeling.

5. Bestuurlijke reactie

NUNSPEET • ELSPEET • HULSHORST • VIERHOUTEN

Rekenkamercommissie gemeente Nunspeet
t.a.v. de heer J.L. van den Broek
Markt 1
8071 GJ Nunspeet

datum	ons kenmerk	collegebesluit	behandeld door	bijlage
23-12-2025		06-01-2026	de heer J.J. Gardenbroek	1

Rekenkameronderzoek armoede- en schuldenbeleid

Beste heer van den Broek,

Wij hebben de bestuurlijke rapportage over het onderzoek naar het armoede- en schuldenbeleid van de gemeente Nunspeet in goede orde ontvangen. Dank voor de totstandkoming van dit document.

Het college herkent zich in een deel van de conclusies, met name waar het gaat om communicatie en informatievoorziening. Wij benadrukken dat hier continu aandacht voor nodig is om de doelgroep optimaal te bereiken en de regelingen zo laagdrempelig en begrijpelijk mogelijk te maken. Recent zijn al stappen gezet om dit te verbeteren, waaronder:

- Vaststelling van de **Verordening inkomensondersteuning**;
- Uitwerking van de **Nadere regels inkomensondersteuning**, waarmee ambtshalve toekenningen mogelijk worden;
- Vermindering van administratieve lasten voor inwoners die reeds bekend zijn, door minder aanvullende bewijsstukken te vragen.

Om deze reden onderschrijft het college aanbevelingen 3 en 4 volledig.

Kanttekeningen bij bevindingen en aanbevelingen
In algemene zin hebben wij moeite met de stelligheid van sommige bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Wij achten een genuanceerdere formulering wenselijk. In de bijlage treft u een nadere toelichting op onze opmerkingen. Daarnaast constateren wij enkele feitelijke onjuistheden in het rapport en de bijlage. Wij verzoeken u vriendelijk hier aandacht aan te besteden.

Wij zien uit naar het definitieve rapport en blijven graag in gesprek over verdere verbeteringen.

Burgemeester en wethouders van Nunspeet,

de secretaris,	de burgemeester,
mr. A. Heijkamp	C.W.J. Blom

B&A. Doen wat werkt.

NUNSPEET • ELSPEET • HULSHORST • VIERHOUTEN

gemeente Nunspeet

Rekenkamercommissie gemeente Nunspeet
t.a.v. de heer J.L. van den Broek
Markt 1
8071 GJ Nunspeet

datum	ons kenmerk	collegebesluit	behandeld door	bijlage
15-12-2025		06-01-2026	de heer J.J. Gardenbroek	

onderwerp:

Bijlage bestuurlijke reactie Rekenkameronderzoek armoede en schuldenbeleid

Beste heer van den Broek,

In de bestuurlijke reactie op het Rekenkameronderzoek en armoede- en schuldenbeleid verwijzen wij u naar deze bijlage.

De volgende opmerkingen even wij u mee:

Rode lijn blijft vooral dat er te veel zware conclusies worden getrokken:

1. **Formuleringen van bevindingen te stellig**

   Pagina 7, alinea 2.5
   In de tekst staat: "Een derde van de inwoners vindt…" en "Een kwart ervaart…".
   Het onderzoek is echter niet representatief (slechts 12 geïnterviewde inwoners). Wij verzoeken om deze formulering aan te passen naar:
   "Een derde van de respondenten vindt…"
   Dit geldt ook voor vergelijkbare passages elders in het document.

2. **Meningen gepresenteerd als feiten**

   Pagina 8, alinea 2.9
   De zin *"Wantrouwen richting de overheid blijft voor meerdere groepen een barrière om hulp te zoeken"* wordt gepresenteerd als een bevinding. Dit is echter een vermoeden van één beleidsmedewerker en niet door onderzoek getoetst. Wij verzoeken om dit expliciet als mening of aanname te benoemen, niet als feitelijke bevinding.

3. Onduidelijke conclusie

- **Pagina 9, conclusie 1**
  Het rapport stelt dat *"het niet-bereik niet goed in beeld is"*. Wij missen een toelichting op **wat er niet goed in beeld is**. Dat de doelgroep niet volledig in beeld is, weten we

B&A. Doen wat werkt.

Nr.

al. Ook weten we dat dit vooral zit bij werkende armen en ouderen. Graag verduidelijken wat er nu nog ontbreekt.

4. Aanbevelingen concreter maken

- **Pagina 10, aanbeveling 2**
  Wij verzoeken om concreet aan te geven **waar het verschil zit in aansluiting van het aanbod van regelingen**. Onze indruk is dat Nunspeet meer vrijheid biedt aan inwoners dan de gemeente die als voorbeeld wordt genoemd. Dit graag onderbouwen.

5. Onjuiste stellingname over bereik

- **Pagina 33, eerste zin onder de tabel**
  De zin *"Uit de tabel blijkt dat het bereik van inkomensondersteunende regelingen in de gemeente Nunspeet over het algemeen laag is"* kan niet worden gesteld. De daaropvolgende tekst geeft juist een genuanceerd beeld (2 regelingen op of boven landelijk niveau, 2 eronder). Wij verzoeken deze eerste zin te schrappen of aan te passen. Dit punt is al meerdere keren aangegeven.

6. Feitelijke onjuistheid

- **Bijlage 1, pagina 48**
  Bij *Individuele inkomenstoeslag* moet staan:
  "Inkomen was de afgelopen 3 jaar lager dan 120% van het sociaal minimum".

Wij vragen om:

- Correcte en genuanceerde formuleringen.
- Duidelijke scheiding tussen feiten en meningen.
- Concretere aanbevelingen.
- Correctie van feitelijke onjuistheden.

B&A. Doen wat werkt.

6. Nawoord

Geacht college,

Op 6 januari 2026 ontvingen wij van u de bestuurlijke reactie op ons rekenkamerrapport 'Onderzoek naar armoede- en schuldenbeleid'. Wij willen u hier hartelijk voor bedanken!

In de bestuurlijke reactie lezen wij dat het college dit onderwerp een warm hart toedraagt en dat zij blij is met de positieve effecten die het beleid nu al heeft. De rekenkamer waardeert ook het voornemen dat het college haar dienstverlening verder wil verbeteren en dat de aanbevelingen worden betrokken in de uitvoering.

Ondanks deze constructieve reactie plaatst het college kanttekeningen bij het onderzoek. Deze hebben wij serieus genomen en het onderzoeksbureau gevraagd hierop te reflecteren. De rekenkamer heeft vervolgens een reactie op alle kanttekeningen geschreven en het rapport op een aantal onderdelen aangepast. Deze reactie treft u als bijlage bij dit nawoord aan.

In aansluiting daarop wil de rekenkamer in dit nawoord expliciet benoemen dat wij de lange doorlooptijd van het onderzoek betreuren. Hierdoor heeft het onderzoek meer ambtelijke inzet gevraagd dan nodig was.

Als rekenkamer streven wij naar een vlot en efficiënt onderzoeksproces. Tegelijkertijd willen wij geen concessies doen aan de kwaliteit van het onderzoek/het rapport en zullen daarom altijd zorgvuldig te werk gaan. Dit neemt niet weg dat wij de kritiek van het college ter harte nemen bij vervolgonderzoeken.

Wij zien uit naar de behandeling van ons rapport in de commissievergadering.

Met hartelijke groet,

Namens de rekenkamer,

H.W.P. (Peter) Niemeijer (voorzitter)

B&A. Doen wat werkt.

6.1 Bijlage bij nawoord: reactie op de opmerkingen en kanttekeningen in de bestuurlijke reactie van het college van B&W

Opmerking en pagina	Reactie Bestuurlijk Wederhoor	Reactie Rekenkamer
1. Formuleringen van bevindingen te stellig **Pagina 7, alinea 2.5**	In de tekst staat: "Een derde van de inwoners vindt …" en "Een kwart ervaart …". Het onderzoek is echter niet representatief (slechts 12 geïnterviewde inwoners). Wij verzoeken om deze formulering aan te passen naar: "Een derde van de respondenten vindt …". Dit geldt ook voor vergelijkbare passages elders in het document.	Wij nemen het voorstel van het college over. We hebben in het hele rapport de tekst aangepast in 'Een derde van de respondenten …' en 'Een kwart van de respondenten ervaart …'
2. Meningen gepresenteerd als feiten **Pagina 8, alinea 2.9**	"Wantrouwen richting de overheid blijft voor meerdere groepen een barrière om hulp te zoeken" Dit wordt gepresenteerd als een bevinding. Dit is echter een vermoeden van één beleidsmedewerker en niet door onderzoek getoetst. Wij verzoeken om dit expliciet als mening of aanname te benoemen, niet als feitelijke bevinding.	Het is niet alleen een vermoeden van één beleidsmedewerker. We hebben de passage als volgt aangepast: 'Zowel de beleidsadviseur als diverse uitvoerders en externe partners geven aan dat wantrouwen richting de overheid voor meerdere groepen een barrière is om hulp te zoeken.'
3. Onduidelijke conclusie **Pagina 9, conclusie 1**	Het rapport stelt dat "het niet-bereik niet goed in beeld is". Wij missen een toelichting op wat er niet goed in beeld is. Dat de doelgroep niet volledig in beeld is, weten we al. Ook weten we dat dit vooral zit bij werkende armen en ouderen. Graag verduidelijken wat er nu nog ontbreekt.	Met de conclusie *"het niet-bereik is niet goed in beeld"* wordt bedoeld dat de gemeente geen volledig en systematisch inzicht heeft in de inwoners die wél tot de doelgroep behoren, maar géén gebruik maken van gemeentelijke regelingen. Hoewel bekend is dat dit met name werkende armen en ouderen betreft, ontbreekt inzicht in **de omvang, samenstelling en concrete redenen** van dit niet-bereik. De conclusie is gebaseerd op wisselende bereikcijfers per regeling, gecombineerd met signalen van uitvoerders, partners en inwoners dat groepen structureel buiten beeld blijven. Met de conclusie wordt dus bedoeld dat het niet-bereik slechts indicatief zichtbaar is en nog onvoldoende onderbouwd om hier gericht op te kunnen sturen.
4. Aanbevelingen concreter maken **Pagina 10, aanbeveling 2**	Wij verzoeken om concreet aan te geven waar het verschil zit in aansluiting van het aanbod van regelingen. Onze indruk is dat Nunspeet meer vrijheid biedt aan inwoners dan de gemeente die als voorbeeld wordt genoemd. Dit graag onderbouwen.	Wij verwijzen hiervoor naar Bijlage 1, waarin alle regelingen van de 5 onderzochte gemeenten staan.

5. Onjuiste stellingname over bereik **Pagina 33, eerste zin onder de tabel**	"Uit de tabel blijkt dat het bereik van inkomensondersteunende regelingen in de gemeente Nunspeet over het algemeen laag is" De zin kan niet worden gesteld. De daaropvolgende tekst geeft juist een genuanceerd beeld (2 regelingen op of boven landelijk niveau, 2 eronder). Wij verzoeken deze eerste zin te schrappen of aan te passen. Dit punt is al meerdere keren aangegeven.	Wij nemen het voorstel van het college over. De zin "Uit de tabel blijkt dat het bereik van inkomensondersteunende regelingen in de gemeente Nunspeet over het algemeen laag is" is uit het rapport verwijderd.
6. Feitelijke onjuistheid **Bijlage 1, pagina 48**	Bij *Individuele inkomenstoeslag* moet staan: "Inkomen was de afgelopen 3 jaar lager dan 120% van het sociaal minimum".	Wij nemen het voorstel van het college over. De zin is in het rapport aangepast in: "Inkomen was de afgelopen 3 jaar lager dan 120% van het sociaal minimum."

Deel B

Nota van bevindingen

7. Nota van bevindingen

7.1 Aanleiding

De samenwerkende rekenkamers (hierna rekenkamer) van de gemeenten Elburg, Hattem, Nunspeet, Oldebroek en Putten hebben gekozen om het 'armoede[2]- en schuldenbeleid' te onderzoeken. Dit onderwerp is om meerdere redenen actueel: de gevolgen van de stijgende prijzen van energie en boodschappen, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de aandacht voor het onderwerp in de verkiezingsdebatten. Gemeenten hebben bij de aanpak van armoede een belangrijke rol. Niet alleen in het beeld krijgen wie hulp nodig heeft, maar ook in het helpen bij de noodzakelijke (financiële) ondersteuning. Gemeenten zijn gebonden aan wet- en regelgeving, maar hebben ook de beleidsvrijheid om hier keuzes in te maken.

7.2 Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag is:
Lukt het de gemeenten Elburg, Hattem, Nunspeet, Oldebroek, en Putten om de beschikbare middelen voor armoede doeltreffend/doelmatig in te zetten, worden de huishouders in (dreigende) armoede bereikt en is de aanpak effectief? Hoe zetten de gemeenten de schuldhulpverlening in en in hoeverre helpt dit bij de bestrijding van armoede? Wat kan er beter en wat kunnen de 5 gemeenten van elkaar leren?

De volgende deelvragen zijn daarbij per wereld ingedeeld.

Leefwereld

1. Wat is de omvang van de doelgroepen van armoederegelingen en schuldhulpverlening? Is de doelgroep gegroeid of veranderd (trendoverzicht)?
2. Zijn er (mede door recente ontwikkelingen op de energiemarkt en de opgelopen inflatie) nieuwe doelgroepen die niet in beeld zijn bij de gemeenten?
3. Zijn de mogelijkheden tot het aanvragen van inkomensondersteunende maatregelen bekend bij de doelgroep?
4. Vindt de doelgroep de toegang tot de mogelijkheden en middelen?
5. Zijn deze begrijpelijk in het kader van dienstverlening?
6. Is de doelgroep daadwerkelijk geholpen met de ingezette instrumenten (inkomensondersteunende maatregelen)? In hoeverre sluiten de instrumenten aan bij de behoeften van de doelgroep?
7. Welke behoeften hebben de huishoudens in (dreigende) armoede als het gaat om ondersteuning van de gemeente?

Uitvoeringswereld

8. Welke inkomensondersteunende maatregelen en andere middelen zetten de gemeenten in voor de armoedeaanpak en schuldhulpverlening?
9. Hoe ziet de armoedeaanpak eruit en is deze goed opgebouwd?
10. Hoe is de schuldhulpverlening georganiseerd?
11. Hoe sluit de uitvoering van de gemeente aan op de behoeften van ondersteuning van huishoudens?
12. Bereiken de gemeenten de doelgroepen van de inkomensondersteunende maatregelen?
13. Zijn (mede door recente ontwikkelingen op de energiemarkt en de opgelopen inflatie) nieuwe doelgroepen die nog niet in beeld zijn bij de gemeenten?
14. Zijn de beschikbare middelen in de praktijk toereikend?

Beleidswereld

15. Welk beleid voeren de vijf gemeenten op het gebied van armoede en schuldhulpverlening?
16. Hebben de gemeenten de volledige doelgroep in beeld?

[2] In de nieuwe methode betekent armoede dat een huishouden niet genoeg financiële middelen heeft voor minimaal noodzakelijke uitgaven in Nederland. Hierbij wordt gekeken naar inkomen, vermogen en worden voor het eerst werkelijke individuele uitgaven aan wonen en energie meegenomen.

17. Welke doelen en resultaten hebben de gemeenten geformuleerd? Welke overwegingen liggen hieraan ten grondslag?
18. Hoe betrekt de gemeente inwoners bij het opstellen van beleidsplannen en de inrichting van de uitvoering van maatregelen?
19. Hoeveel middelen hebben de gemeenten beschikbaar voor het armoedebeleid en de schuldhulpverlening?
20. Zorgt de armoedeaanpak en schuldhulpverlening ervoor dat huishoudens in armoede beter kunnen rondkomen?
21. In hoeverre worden de gestelde doelen/resultaten behaald?
22. Hoe verhouden de resultaten zich ten opzichte van landelijke cijfers?
23. Welke verschillen in resultaten zijn er tussen de vijf gemeenten in termen van bereik en effect?
24. Wat kunnen de gemeenten van elkaar leren?
25. Hoe wordt de raad geïnformeerd over het armoedebeleid/schuldhulpverlening en de uitvoering ervan?
26. Kan de raad met de geboden informatie zijn kaderstellende en controlerende rol adequaat vervullen?

7.3 Onderzoeksmodel

Op basis van de onderstaande onderzoeksvragen is in dit onderzoek verondersteld dat de gemeenten Elburg, Hattem, Nunspeet, Oldebroek en Putten een beeld hebben van de risicogroepen in ofwel de opgaven in de 'leefwereld'. De volgende veronderstelling is dat het beleid en de ambities hierop zijn gebaseerd. Met andere woorden: als dit de maatschappelijke opgave is, dan hebben we deze ambities en doelen. Dit is de 'beleidswereld'. Vervolgens is de aanname dat het beleid ook vertaald is naar een set van regelingen en aanpakken; de 'uitvoeringswereld'. De laatste aanname is dat de 'uitvoeringswereld' effectief is in de 'leefwereld'. De risicogroepen worden bereikt en de aanpak leidt tot vermindering van de (risico's op) armoede en verbetering van de bestaanszekerheid en daarmee worden beleidsdoelen gerealiseerd. Dat leidt tot het volgende onderzoeksmodel, waarbij het plan van aanpak ook op hoofdlijnen is weergegeven.

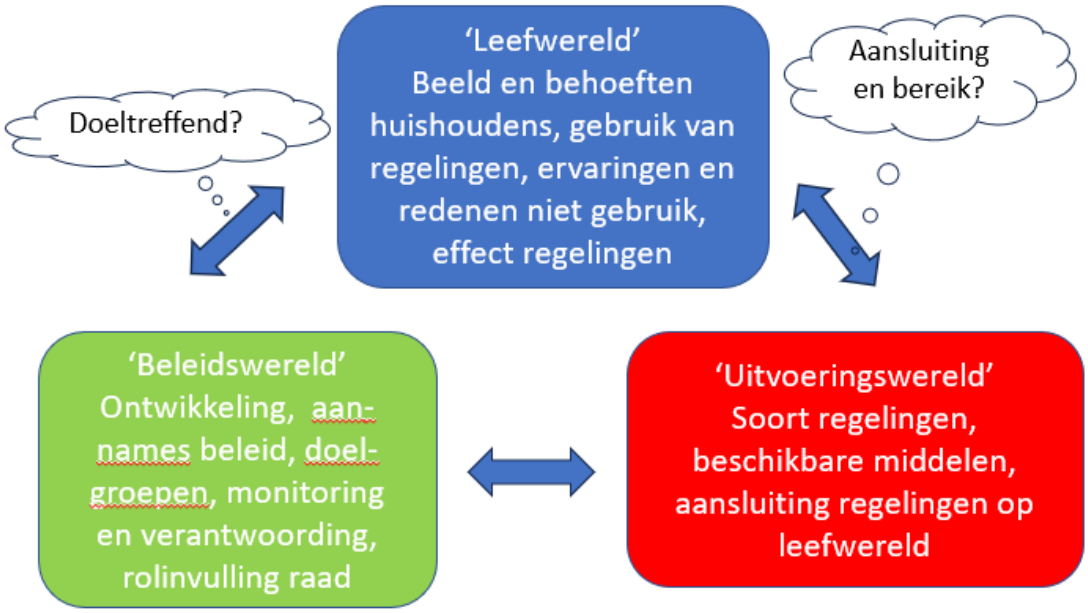

De fasering van het onderzoek en de onderzoeksmethoden was opgebouwd aan de hand van de 'werelden'. Per wereld startte het onderzoek met een documentenanalyse, gevolgd door interviews met de vertegenwoordigers in die wereld, zoals inwoners, uitvoerenden en beleidsmakers- en bepalers. In de leefwereld werd daarnaast ook dossieronderzoek en praktijkonderzoek uitgevoerd met behulp van 'mystery guests'. Aan raadsleden is gevraagd om aan de hand van voorbeeldsituaties op zoek te gaan naar hulp en deze aan te vragen. In Putten, Elburg en

Nunspeet deden twee raadsleden mee, in Oldebroek vier en in Hattem één. De opbrengsten uit de gesprekken met de inwoners zijn betrokken bij de vraagstelling aan de uitvoerenden zoals consulenten van de gemeente en medewerkers van partners die inwoners helpen. Vervolgens zijn de opbrengsten uit de gesprekken met de uitvoerenden weer betrokken bij de vraagstelling aan de beleidsmakers- en bepalers. Gesproken is met beleidsmedewerkers van de gemeente, de verantwoordelijk wethouder en een vertegenwoordiging van de raad. Op deze manier zijn de bevindingen steeds verrijkt vanuit een ander perspectief en is daarmee de hoofdvraag beantwoord. In bijlage 1 zijn de geraadpleegde documenten en respondenten opgenomen.

7.4 Normenkader

Het normenkader voor dit onderzoek is in onderstaande tabel weergegeven.

Onderdeel onderzoeksmodel	Vraag	Normen
Leefwereld	1. Wat is de omvang van de doelgroepen van armoederegelingen en schuldhulpverlening? 2. Zijn er (mede door recente ontwikkelingen op de energiemarkt en de opgelopen inflatie) nieuwe doelgroepen die niet in beeld zijn bij de gemeente?	▪ Beschrijvende vragen, geen norm.
	3. Zijn de mogelijkheden bekend bij de doelgroep? 4. Vindt de doelgroep de toegang tot de mogelijkheden en middelen? 5. Zijn deze begrijpelijk in het kader van dienstverlening?	▪ Inwoners weten hoe zij de mogelijkheden tot inkomensondersteuning kunnen vinden. ▪ Inwoners zijn bekend met de mogelijkheden tot inkomensondersteuning. ▪ Het beroep doen op de mogelijkheden tot inkomensondersteuning is laagdrempelig voor inwoners. ▪ De mogelijkheden zijn begrijpelijk voor de doelgroep.
	6. Is de doelgroep daadwerkelijk geholpen met de ingezette instrumenten? In hoeverre sluiten de instrumenten aan bij de behoeften van de doelgroep?	▪ De ingezette inkomensondersteunende maatregelen helpen inwoners bij het vergroten van hun bestaanszekerheid. ▪ De ingezette instrumenten sluiten aan bij de behoeften van de doelgroep.
	7. Welke behoeften hebben de huishoudens in (dreigende) armoede als het gaat om ondersteuning van de gemeente en hoe sluit de uitvoering van de gemeente daarop aan?	▪ De uitvoering van de ondersteuning door de gemeente sluit aan bij de behoeften van huishoudens in (dreigende) armoede.
Uitvoeringswereld	8. Welke inkomensondersteunende maatregelen en andere middelen zetten de gemeenten in voor de armoedeaanpak en schuldhulpverlening?	▪ Beschrijvende vraag, geen norm.

Onderdeel onderzoeksmodel	Vraag	Normen
	9. Hoe ziet de armoedeaanpak eruit en is deze goed opgebouwd?	▪ De armoedeaanpak is zo ingericht dat deze aansluit bij zowel de behoeften van inwoners als de doelen die de gemeente wil bereiken. ▪ Sprake is van een leer- en verbetercyclus tussen verschillende uitvoerders van verschillende regelingen waarmee steeds de aanpak waar nodig wordt aangescherpt.
	10. Hoe is de schuldhulpverlening georganiseerd?	▪ Beschrijvende vraag, geen norm.
	11. Hoe sluit de uitvoering van de gemeente aan op de behoeften van ondersteuning van huishoudens?	▪ Beschrijvende vraag, geen norm.
	12. Bereiken de gemeenten de doelgroepen van de inkomensondersteunende maatregelen?	▪ De gemeenten bereiken de door hen benoemde doelgroepen.
	13. Zijn (mede door recente ontwikkelingen op de energiemarkt en de opgelopen inflatie) nieuwe doelgroepen die nog niet in beeld zijn bij de gemeenten?	▪ De gemeente heeft nieuwe doelgroepen in beeld en heeft een onderbouwde keuze gemaakt om voor deze groepen wel of geen vorm van maatregelen in te zetten.
	14. Zijn de beschikbare middelen in de praktijk toereikend?	▪ De beschikbare middelen zijn binnen de inhoudelijke kaders van de maatregelen toereikend.
Beleidswereld	15. Welk beleid voeren de vijf gemeenten op het gebied van armoede en schuldhulpverlening?	▪ Beschrijvende vraag, geen norm.
	16. Hebben de gemeenten de volledige doelgroep in beeld?	▪ De gemeenten hebben de volledige doelgroep in beeld.
	17. Welke doelen en resultaten hebben de gemeenten geformuleerd? Welke overwegingen liggen hieraan ten grondslag?	▪ Doelen zijn concreet en resultaatgericht geformuleerd en bevatten indicatoren en streefwaarden. ▪ Sprake is van een analyse van de opgave rondom armoede en een daarop gebaseerde beleidsambitie.
	18. Hoe betrekt de gemeente inwoners bij het opstellen van beleidsplannen en de inrichting van de uitvoering van maatregelen?	▪ De gemeente betrekt inwoners bij het opstellen van het beleid (doelen). ▪ De gemeente betrekt inwoners bij de inrichting van de uitvoering van maatregelen en de armoede aanpak. ▪ De gemeente vraagt periodiek aan de doelgroepen van het beleid wat goed gaat en wat beter kan in de uitvoering.

Onderdeel onderzoeksmodel	Vraag	Normen
	19. Hoeveel middelen hebben de gemeenten beschikbaar voor het armoedebeleid en de schuldhulpverlening?	▪ Beschrijvende vraag, geen norm.
	20. Zorgt de armoedeaanpak en schuldhulpverlening ervoor dat huishoudens in armoede beter kunnen rondkomen? 21. In hoeverre worden de gestelde doelen/resultaten behaald?	▪ Inwoners die gebruik maken van inkomensondersteunende maatregelen en schuldhulpverlening geven aan dat zij hierdoor beter kunnen rondkomen. ▪ De gemeente monitort het doelbereik. ▪ De beoogde doelen en resultaten worden gerealiseerd.
	22. Hoe verhouden de resultaten zich ten opzichte van landelijke cijfers?	▪ Beschrijvende vraag, geen norm.
	23. Welke verschillen in resultaten zijn er tussen de vijf gemeenten in termen van bereik en effect?	▪ Beschrijvende vraag, geen norm.
	24. Wat kunnen de gemeenten van elkaar leren?	▪ Beschrijvende vraag, geen norm.
	25. Hoe wordt de raad geïnformeerd over het armoedebeleid/schuldhulpverlening en de uitvoering ervan?	▪ De raad wordt minimaal jaarlijks geïnformeerd over het bereik en het effect van het armoedebeleid en schuldhulpverlening.
	26. Kan de raad met de geboden informatie zijn kaderstellende en controlerende rol adequaat vervullen?	▪ De raad kan met de geboden informatie over het bereik en het effect van het armoedebeleid en schuldhulpverlening de controlerende en kaderstellende rol vervullen.

7.5 Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek bestond uit de volgende stappen:

Documentenstudie
Eerst zijn alle inkomensregelingen van de gemeente geanalyseerd. In kaart is gebracht welke regelingen er zijn en welke voorwaarden daarvoor gelden. Vervolgens is, op basis van gemeentelijke cijfers, onderzocht hoe het gebruik en bereik van deze regelingen zich hebben ontwikkeld. Daarnaast is de armoedeproblematiek in Nunspeet geanalyseerd aan de hand van de beschikbare gegevens. Het tweede deel van de documentenstudie richtte zich op een inhoudelijke analyse van het relevante beleid rondom armoede, schulden en bestaanszekerheid. Hierbij is ook het proces van informatievoorziening vanuit het college naar de raad meegenomen met betrekking tot de aanpak van armoede, schulden en het verbeteren van de bestaanszekerheid. Voor dit onderzoek is bereik gedefinieerd als het aandeel van de doelgroep dat daadwerkelijk gebruik maakt van een gemeentelijke minimaregeling.

Veldwerk onder inwoners
Op basis van geanonimiseerde gemeentelijke bestanden heeft de Rekenkamer een selectie gemaakt van huishoudens met als doel om 12 interviews af te nemen. Dit is gelukt. In deze gesprekken deelden de huishoudens onder andere hun ervaringen met het aanvraagproces en het effect van de ontvangen hulp.

Veldwerk onder uitvoerende medewerkers
Interviews zijn afgenomen met uitvoerende consulenten van de gemeente en samenwerkingspartners in Nunspeet. Doel was om inzicht te krijgen in het aanvraagproces, hoe huishoudens toegang vinden tot hulp en ondersteuning, welke inspanningen worden geleverd om het bereik te vergroten en welke factoren een rol spelen bij het niet-

bereiken van bepaalde groepen. Daarnaast gaven uitvoerders aan wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook reflecteerden zij op de bevindingen uit de gesprekken met huishoudens.

Veldwerk onder beleidsmakers
Beleidsmedewerkers verantwoordelijk voor armoede en bestaanszekerheid zijn geïnterviewd, evenals de verantwoordelijke wethouder. In deze gesprekken is onder andere besproken wat de belangrijkste doelen van de gemeente zijn, hoe de gemeente stuurt op het behalen van deze doelen en welke factoren de behaalde resultaten beïnvloeden. Daarnaast gaven zij aan wat goed gaat en wat beter kan. Ook reflecteerden zij op de uitkomsten van de gesprekken met zowel inwoners als uitvoerders.

Rapportage
De bevindingen zijn per perspectief (inwoners, uitvoerders en beleidsmakers) uitgewerkt. Dit heeft geleid tot een nota van bevindingen.

7.6 Bevindingen leefwereld

7.6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen over de omvang en ontwikkelingen op het gebied van armoede en schulden van de gemeente Nunspeet opgenomen. Daarnaast zijn de ervaringen van bewoners weergegeven als het gaat om de bekendheid met voorzieningen, de toegang tot voorzieningen en het aansluiten van voorzieningen bij de behoefte van bewoners. Eerst zijn in de rode kaders de bevindingen per deelvraag op hoofdlijnen weergegeven, gevolgd door een onderbouwing van dat antwoord. Het hoofdstuk sluit af met een toetsing aan het normenkader. De snelle lezer kan volstaan met het lezen van de beantwoording op hoofdlijnen in de rode kaders.

In dit hoofdstuk zijn de volgende deelvragen beantwoord:

1. Wat is de omvang van de doelgroepen van armoederegelingen en schuldhulpverlening? Is de doelgroep gegroeid of veranderd (trendoverzicht)?
2. Zijn er (mede door recente ontwikkelingen op de energiemarkt en de opgelopen inflatie) nieuwe doelgroepen die niet in beeld zijn bij de gemeenten?
3. Zijn de mogelijkheden tot het aanvragen van inkomensondersteunende maatregelen bekend bij de doelgroep?
4. Vindt de doelgroep de toegang tot de mogelijkheden en middelen?
5. Zijn deze begrijpelijk in het kader van dienstverlening?
6. Is de doelgroep daadwerkelijk geholpen met de ingezette instrumenten (inkomensondersteunende maatregelen)? In hoeverre sluiten de instrumenten aan bij de behoeften van de doelgroep?
7. Welke behoeften hebben de huishoudens in (dreigende) armoede als het gaat om ondersteuning van de gemeente?

7.6.2 Omvang en ontwikkeling doelgroepen

1. Wat is de omvang van de doelgroepen van armoederegelingen en schuldhulpverlening? Is de doelgroep gegroeid of veranderd (trendoverzicht)?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Het aantal huishoudens met een inkomen van onder 101% tot onder 120% van het sociaal minimum is tussen 2020 en 2022 gedaald, zowel bij kort- (1 jaar) als langdurende (4 jaar) inkomensposities.
- Het aantal schuldenaren[3] steeg van 570 in 2021 naar 660 in 2023. Het aandeel ten opzichte van alle huishoudens nam toe van 5,1% naar 5,8%, maar bleef onder het landelijke gemiddelde.

Onderbouwing
Deze tabel toont het aantal huishoudens met een inkomen van onder 101% tot onder 130% van het sociaal minimum (duur inkomenspositie: 1 jaar) en het totaal aantal huishoudens per jaar. Gegevens voor de drie

[3] Het CBS definieert schuldenaren als 'huishoudens met geregistreerde problematische schulden' als huishoudens waarin ten minste één persoon voldoet aan criteria zoals deelname aan een wettelijk schuldsaneringstraject (WSNP), een bij het Bureau Krediet Registratie (BKR) geregistreerd minnelijk traject of betalingsachterstand, of opname in het Centraal Curatele en Bewindregister (CCBR) vanwege verkwisting of problematische schulden.

B&A. Doen wat werkt.

onderstaande tabellen zijn afkomstig uit de CBS Armoedescan.

Figuur 1. Duur inkomenspositie: 1 jaar (% van totale aantal huishoudens)					
Jaar	**101%**	**110%**	**120%**	**130%**	**Totale aantal huishoudens in Nunspeet**
2020	3,66%	6,40%	9,15%	11,89%	10934
2021	3,61%	6,32%	8,12%	10,83%	11078
2022	3,58%	6,26%	8,05%	10,74%	11178

Deze tabel laat zien hoeveel huishoudens vier jaar lang een inkomen van onder 101% tot onder 130% van het sociaal minimum hebben gehad, uitgesplitst per jaar.

Figuur 2: Duur inkomenspositie: 4 jaar (langdurig) t.o.v. alle huishoudens				
Jaar	**101%**	**110%**	**120%**	**130%**
2020	1,83%	2,74%	4,57%	6,40%
2021	1,81%	2,71%	4,51%	6,32%
2022	1,79%	2,68%	4,47%	6,26%

In deze tabel staat het aantal schuldenaren in de gemeente, zowel absoluut als relatief, met landelijke cijfers ter vergelijking.

Figuur 3: Aantal en percentage van schuldenaren ten opzichte van alle huishoudens in de gemeente			
Jaar	**Schuldenaren**	**% t.o.v. alle huishoudens**	**% landelijk**
2021	570	5,1%	7,7%
2022	620	5,5%	8,1%
2023	660	5,8%	8,8%

Uit de cijfers blijkt dat het aandeel mensen met een inkomen van onder 101% tot onder 120% van het sociaal minimum in de periode van 2021 tot 2023 is afgenomen. Dit geldt zowel voor inwoners met een inkomenspositie van 1 jaar als een lange inkomenspositie (4 jaar). Zo daalde bijvoorbeeld het percentage huishoudens met een inkomen onder 120% van het sociaal minimum van 9,15% in 2020 naar 8,05% in 2022 (1 jaar). Omdat het totaal aantal huishoudens in deze periode is gestegen, zien we zowel een relatieve als een absolute daling van het aantal huishoudens met een inkomen lager dan 120% van het sociaal minimum.

Tegelijkertijd is het aantal schuldenaren toegenomen: van 570 in 2021 naar 660 in 2023. Ook het aandeel schuldenaren ten opzichte van het totale aantal huishoudens is gestegen, van 5,1% in 2021 naar 5,8% in 2023. Hoewel dit percentage in lijn is met de landelijke stijging, blijft het aandeel schuldenaren in Nunspeet lager dan het landelijke gemiddelde.

2. Zijn er (mede door recente ontwikkelingen op de energiemarkt en de opgelopen inflatie) nieuwe doelgroepen die niet in beeld zijn bij de gemeenten?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Werkende armen zijn lastig te bereiken, vaak door schaamte en de overtuiging dat zij geen recht hebben op ondersteuning.
- Zelfredzaamheidsnorm binnen kerkelijke gemeenschappen draagt bij aan terughoudendheid in het vragen om hulp.

- Bekendheid van inkomensondersteunende maatregelen is toegenomen door gerichte communicatie, vooral rondom de energietoeslag.
- Volgens de consulenten zorgde de afgenomen schaamte rondom energiearmoede ervoor dat meer mensen zich meldden voor de energietoeslag.
- Ondanks verbeterde communicatie blijven werkende armen vaak onterecht denken dat ze geen recht hebben op ondersteuning.

Onderbouwing

Perspectief gemeente (consulenten, beleidsmakers)

Uit gesprekken met beleidsmakers en consulenten blijkt dat werkende armen moeilijk te bereiken zijn. Deze groep denkt vaak ten onrechte dat ze geen recht hebben op hulp vanwege hun inkomen. Dit blijkt vooral een probleem te zijn door de schaamte die mensen ervaren, evenals de cultuur van zelfredzaamheid, die met name sterk aanwezig is in kerkelijke gemeenschappen. De beleidsmakers en consulenten geven aan dat kerken een belangrijke ondersteunende rol hebben voor de inwoners in de doelgroep, waardoor een deel van de doelgroep zich niet of minder snel bij de gemeente meldt. De consulenten merken eveneens dat veel mensen zich niet bewust zijn van hun recht op ondersteuning en vaak niet weten welke hulp beschikbaar is, wat het bereik verder bemoeilijkt. Beleidsmakers geven aan dat de recente energietoeslag heeft geholpen om een bredere groep in beeld te krijgen.

De bekendheid van inkomensondersteunende maatregelen is de afgelopen jaren wel toegenomen door gerichte communicatie, vooral rondom de energietoeslag. Beleidsmakers geven aan dat door de energiecrisis de schaamte rondom energiearmoede afnam, waardoor meer mensen zich melden voor de energietoeslag. Toch blijft het een uitdaging om werkende armen effectief te bereiken, mede door de schaamte en de zelfredzaamheidsnorm die volgens zowel beleidsmakers als consulenten nog steeds sterk leeft binnen bepaalde gemeenschappen. Beide groepen vermoeden dat, ondanks de verbeterde communicatie, werkende armen vaak onterecht denken dat ze geen recht hebben op ondersteuning.

7.6.3 Bevindingen bekendheid, toegang en aansluiting behoeften perspectief inwoners[4]

3. Zijn de mogelijkheden tot het aanvragen van inkomensondersteunende maatregelen bekend bij de doelgroep?
4. Vindt de doelgroep de toegang tot de mogelijkheden en middelen?
5. Zijn deze begrijpelijk in het kader van dienstverlening?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Een groot deel van de respondenten is bekend met gemeentelijke regelingen, maar kennis over specifieke toeslagen en ondersteuning verschilt sterk. De gemeente wordt als onvoldoende actief ervaren in het delen van informatie.
- Sommige respondenten ervaren de aanvraagprocedure als onduidelijk, vooral wanneer zij minder digitale vaardigheden hebben. Dit kan de toegang tot regelingen bemoeilijken.
- Waardering van het vinden van hulp varieert sterk, met een gemiddelde beoordeling van 6. Sommige aanvragers in Mystery Guest onderzoek voelen frustratie over onduidelijke informatie en trage reacties van de gemeente.
- Respondenten hebben wisselende ervaringen. Terwijl sommige respondenten tevreden zijn over het persoonlijke contact, ervaren anderen een gebrek aan maatwerk en proactieve ondersteuning.
- De aanvraagprocedure wordt als onduidelijk ervaren, vooral voor respondenten met minder digitale vaardigheden. Dit bemoeilijkt de toegang tot beschikbare regelingen.
- Respondenten hebben wisselende ervaringen. De helft van de gesproken respondenten is zeer tevreden over de hulp van de gemeente, met name vanwege het persoonlijke contact en de duidelijke communicatie over waar zij recht op hebben. Tegelijkertijd ervaren anderen een gebrek aan maatwerk en proactieve ondersteuning.

[4] Bevindingen binnen deze en volgende paragrafen zijn gebaseerd op gesprekken met 12 inwoners en het *mystery guest* casusonderzoek. Zie voor meer informatie de onderzoeksverantwoording.

B&A. Doen wat werkt.

Onderbouwing

Bekendheid met regelingen

Uit gesprekken met respondenten blijkt dat een groot deel van de gesproken respondenten bekend zijn met gemeentelijke regelingen, terwijl een derde enigszins bekend zijn en een kwart er niet van op de hoogte zijn. De mate van bekendheid met specifieke toeslagen en regelingen varieert sterk. Slechts een kwart van de respondenten vindt dat de gemeente voldoende informeert over de beschikbare regelingen, terwijl eenzelfde percentage aangeeft dat het lastig is om aan relevante informatie te komen. Een groot deel van de respondenten is niet volledig op de hoogte van alle beschikbare regelingen. Daarnaast vindt een kwart van de respondenten dat de gemeente onvoldoende actief is in het delen van informatie over de beschikbare hulp.

Toegang vinden tot toeslagen en regelingen

Ongeveer een derde van de gesproken respondenten krijgt ondersteuning bij het aanvragen van toeslagen en regelingen, bijvoorbeeld via Vluchtelingenwerk of een bewindvoerder. In veel gevallen nemen bewindvoerders het initiatief en dienen zij namens de inwoner de aanvragen in. Andere respondenten zoeken zelf naar informatie via verschillende kanalen, zoals kranten, online bronnen, familie of kennissen, of met hulp van een gemeentelijke consulent. De toegang tot regelingen verschilt dus per respondent.

Twee derde van de gesproken respondentenervaren de route naar de gemeente echter niet als vanzelfsprekend. Slechts een derde van de gesproken respondenten weet precies waar ze terechtkunnen voor hulp, terwijl de overige respondenten afhankelijk zijn van anderen om hen te begeleiden in dit proces.

Mystery Guest 'vinden van hulp'

In de gemeente Nunspeet geven de raadsleden die als Mystery Guest op zoek zijn gegaan naar hulp bij het onderdeel ''vinden van hulp'' een gemiddeld cijfer van een 6. Echter liggen de cijfers ver uit elkaar: namelijk een 8 en een 4. Ook blijkt dat beide raadsleden niet gelijk de juiste hulp hebben gevonden. Het raadslid dat de casus had voor bijzondere bijstand, vertelt dat hij online zocht naar hulp bij een kapotte wasmachine en op de witgoedregeling stuitte. Daarin stond dat de regeling tot 30 juni 2024 gold, terwijl hij wist dat deze verlengd was[5]. Bij verdere zoektocht ontdekte hij dat de verlengde regeling alleen toegankelijk was voor mensen die eerder gebruik hadden gemaakt van de eerste regeling, wat hij als verwarrend ervoer. Na een mail aan de gemeente op 22 september kreeg hij pas op 3 oktober een reactie, waarin werd aangegeven dat bijzondere bijstand waarschijnlijk niet mogelijk was omdat het om algemene kosten ging. Hij vindt het opmerkelijk dat er wel een witgoedregeling is, maar dat deze in zijn situatie niet van toepassing is. De tweede mystery guest vond het relatief eenvoudig om hulp te vinden via de sociale kaart van de gemeente en waardeerde dit aspect met een 8. Hij kon meerdere regelingen benoemen, waaronder energietoeslag, inkomensregelingen en de collectieve zorgverzekering. Dit wijst erop dat de toegang tot informatie voor digitaal vaardige inwoners in grote lijnen werkt. Tegelijkertijd ervoer hij het aanvraagproces als omslachtig en niet klantvriendelijk, wat vooral nadelig kan zijn voor inwoners met beperkte digitale vaardigheden. Raadsleden ervoeren het proces als onduidelijk vanwege het grote aantal stappen, het ontbreken van specifieke informatie op de website en het moeten printen en opsturen van formulieren.

Begrijpelijk in kader van dienstverlening

Respondenten hebben een gemengd beeld over de begrijpelijkheid van de gemeentelijke dienstverlening. De meerderheid geeft aan dat de gemeente duidelijk communiceert over waar zij recht op hebben. Toch ervaren respondenten tekortkomingen.

Zo gaf een respondent aan dat de gemeente in de beginperiode van haar bijstandsaanvraag weinig initiatief toonde om passende hulp te bieden. Een andere respondent voelde dat haar situatie met wantrouwen werd benaderd.

[5] De beleidsmedewerkers geven aan dat op basis van de signalen van inwoners de witgoedregeling voor iedereen wordt opengesteld en verlengd.

In beide gevallen had de dienstverlening beter gekund volgens de respondenten, vooral door meer maatwerk te leveren en proactief mee te denken.

Daar tegenover staan positieve ervaringen. Zo is de helft van de gesproken respondenten zeer tevreden over de hulp van de gemeente. Zij waarderen met name het persoonlijke contact met consulenten. Tegelijkertijd ervaren anderen een gebrek aan maatwerk en proactieve ondersteuning.

Mystery Guest toegang: 'aanvragen van hulp'
In de gemeente Nunspeet geven de raadsleden die als Mystery Guest op zoek zijn gegaan naar hulp bij het onderdeel ''aanvragen van hulp'' een gemiddeld cijfer van een 4. Het raadslid met de casus 'bijzondere bijstand' geeft aan dat het proces niet duidelijk was: ''*In de casus stond dat de persoon niet zo handig is met internet, maar omdat ik vooral in de avond en in het weekend tijd had om deze casus op te pakken, heb ik het toch via internet gedaan. Daarbij is het wel lastig om me in te leven in wat een gewone inwoner weet, omdat ik zelf weet welke mogelijkheden er in Nunspeet zijn…*''. Het andere raadslid met de casus 'individuele inkomenstoeslag' vond het niet altijd duidelijk of in zijn situatie de hulp wordt geboden.

6. Is de doelgroep daadwerkelijk geholpen met de ingezette instrumenten (inkomensondersteunende maatregelen)? In hoeverre sluiten de instrumenten aan bij de behoeften van de doelgroep?

Bevindingen op hoofdlijnen:
- Een groot deel van de **respondenten** geven aan dat inkomensondersteunende maatregelen hen daadwerkelijk helpen bij het bekostigen van noodzakelijke uitgaven en het behouden van financiële stabiliteit.
- De ingezette instrumenten worden als nuttig ervaren door respondenten die hiermee geholpen zijn, omdat het bijdraagt aan meer overzicht en minder stress in hun financiële situatie.
- Een aanzienlijk deel van de respondenten ontdekt pas laat dat zij recht hebben op bepaalde voorzieningen, vaak via informele netwerken in plaats van via de gemeente.
- Sommige respondenten vallen net buiten de vastgestelde inkomensgrenzen, terwijl zij in de praktijk dezelfde financiële uitdagingen ervaren als anderen die wel recht hebben op ondersteuning.
- Een kwart van de respondenten geeft aan dat de hulp niet volledig aansloot op hun situatie, door bijvoorbeeld taalbarrières of een gebrek aan persoonlijke begeleiding bij het vinden van werk of de overgang uit de bijstand.

Onderbouwing
Een groot deel van de gesproken respondenten geven aan dat de ontvangen ondersteuning hen daadwerkelijk heeft geholpen in hun financiële situatie. Zij benoemen expliciet dat de regelingen bijdragen aan het bekostigen van noodzakelijke uitgaven, zoals zorgverzekering, huishoudelijke apparaten en sportactiviteiten. Voor meerdere huishoudens betekende dit dat zij hun vaste lasten konden blijven betalen en hun kinderen konden laten deelnemen aan sport- en culturele activiteiten. Schuldhulpverlening en budgetbeheer worden als zeer nuttig ervaren door de gesproken respondenten die hiermee geholpen zijn, omdat zij hierdoor overzicht en grip op hun financiën kregen, wat bijdroeg aan minder stress en een stabielere financiële situatie.

Desondanks sluiten de inkomensondersteunende maatregelen niet altijd aan bij de behoeften van alle respondenten. Een derde van de gesproken respondenten geeft aan dat zij pas laat ontdekten dat zij recht hadden op bepaalde voorzieningen. Sommigen ontdekten deze mogelijkheden via informele netwerken, zoals familie of buren.

Daarnaast kon een kleinere groep van de gesproken respondenten geen gebruik maken van bepaalde ondersteuning vanwege een net te hoog inkomen. Hierdoor vielen zij buiten de vastgestelde inkomensgrenzen, terwijl zij in de praktijk dezelfde financiële uitdagingen ervoeren als anderen die wel recht hadden op

ondersteuning. Dit leidde tot frustratie en het gevoel dat de regeling onvoldoende rekening houdt met individuele omstandigheden.

Ook geeft een kwart van de gesproken respondenten aan dat de geboden hulp niet volledig aansloot op hun persoonlijke situatie. In sommige gevallen ging het om taalbarrières, waardoor het zelfstandig aanvragen van ondersteuning lastig bleek. Anderen ervaren een gebrek aan persoonlijke begeleiding, bijvoorbeeld bij het vinden van passend werk of bij de stap uit de bijstand. Dit maakte de overgang naar financiële onafhankelijkheid moeilijker en creëerde onzekerheid over de toekomst.

7. Welke behoeften hebben de huishoudens in (dreigende) armoede als het gaat om ondersteuning van de gemeente?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Standaardregelingen sluiten niet altijd aan bij de specifieke situatie van **respondenten**. Er is behoefte aan ondersteuning die beter aansluit op individuele omstandigheden.
- **Respondenten** ervaren procedures als complex en geven aan dat persoonlijke begeleiding hen zou helpen bij het aanvragen van ondersteuning en het vinden van passend werk of vrijwilligerswerk.
- Wachttijden en bureaucratische procedures vormen een belemmering. **Respondenten** willen sneller geholpen worden, bijvoorbeeld bij het verkrijgen van een uitkering of kwijtschelding van gemeentelijke lasten.
- Veel **respondenten** weten niet welke regelingen beschikbaar zijn en ervaren een tekort aan informatie vanuit de gemeente. Zij zijn vaak afhankelijk van informele netwerken om achter relevante ondersteuning te komen.

Onderbouwing

Uit de antwoorden van de gesproken respondenten blijkt dat huishoudens in (dreigende) armoede verschillende behoeften hebben als het gaat om ondersteuning door de gemeente. De belangrijkste behoeften zijn maatwerkoplossingen, persoonlijke begeleiding, snellere toegang tot hulp en betere communicatie en informatievoorziening.

Maatwerkoplossingen

Meer dan de helft van de gesproken respondenten geven aan dat de standaardregelingen niet altijd aansluiten bij hun specifieke situatie. Zij hebben behoefte aan ondersteuning die beter is afgestemd op hun persoonlijke omstandigheden. Zo geeft een respondent aan dat er eerst geen begrip was getoond voor haar persoonlijke situatie, waardoor zij afhaakte. Later werd zij alsnog geholpen, nadat een andere consulent met haar aan de slag ging. Een ander voorbeeld is een respondent die aangeeft dat hij naast financiële ondersteuning ook hulp nodig had bij het vinden van vrijwilligerswerk, omdat dit voor de respondent de sleutel was tot een stabielere situatie.

Persoonlijke begeleiding

Naast financiële en materiële hulp hebben veel respondenten behoefte aan persoonlijke begeleiding. Zij ervaren de procedures als ingewikkeld en waarderen het als iemand hen door het proces heen helpt. Een respondent geeft aan dat hij in het begin moeite had om een overzicht te krijgen van de hulp die beschikbaar was en dat een persoonlijke begeleider hierin veel had kunnen betekenen. Ook schaamte speelt een rol; een andere respondent geeft aan dat het lastig was om hulp te vragen vanwege de stigma's rondom armoede, maar dat een vast contactpersoon deze drempel had kunnen verlagen.

Snellere toegang tot hulp

Meerdere respondenten noemen dat de wachttijden en bureaucratische procedures hen in de weg zitten bij het krijgen van de juiste ondersteuning. Een respondent geeft aan dat hij maanden wachtte op een uitkering van de gemeente en hierdoor steeds verder in de problemen raakte. Een andere respondent benoemt dat hij sneller

geholpen had willen worden bij het verkrijgen van noodzakelijke voorzieningen zoals kwijtschelding van gemeentelijke lasten, omdat hij hierdoor financiële ademruimte had kunnen krijgen.

Betere communicatie en informatievoorziening
Een terugkerend knelpunt is dat meer dan de helft van de gesproken respondenten niet goed weten welke regelingen en vormen van ondersteuning er beschikbaar zijn. Zij geven aan dat de informatievoorziening vanuit de gemeente tekortschiet. Een respondent noemt expliciet dat hij meer informatie had willen ontvangen over de mogelijkheden binnen de gemeente, omdat zij nu pas achteraf hoorde dat zij recht had op bepaalde regelingen. Een andere respondent geeft aan dat hij afhankelijk was van mond-tot-mondreclame om achter de juiste hulp te komen.

7.6.4 Toetsing normenkader

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:

- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Normen	Toetsing
Inwoners weten hoe zij de mogelijkheden tot inkomensondersteuning kunnen vinden.	Voldoet merendeels – Meer dan de helft van de respondenten weet hoe zij hulp kunnen vinden. Tegelijkertijd verschilt de mate waarin zij bekend zijn met specifieke toeslagen en regelingen.
Inwoners zijn bekend met de mogelijkheden tot inkomensondersteuning.	Voldoet merendeels – De bekendheid is toegenomen door gerichte communicatie, vooral rondom de energietoeslag.
Het beroep doen op de mogelijkheden tot inkomensondersteuning is laagdrempelig voor inwoners.	Voldoet beperkt – Veel respondenten ervaren bureaucratische drempels en een gebrek aan persoonlijke begeleiding.
De mogelijkheden zijn begrijpelijk voor de doelgroep.	Voldoet merendeels – De meerderheid van de respondenten vindt de mogelijkheden begrijpelijk en geeft aan dat de gemeente duidelijk communiceert over rechten en regelingen. Tegelijkertijd ervaren sommige respondenten en Mystery Guests onduidelijkheid in het aanvraagproces, vooral bij specifieke regelingen of bij een gebrek aan uitleg.
De ingezette inkomensondersteunende maatregelen helpen inwoners bij het vergroten van hun bestaanszekerheid.	Voldoet grotendeels – Een groot deel van de respondenten geven aan dat inkomensondersteunende maatregelen hen daadwerkelijk helpen bij het bekostigen van noodzakelijke uitgaven en het behouden van financiële stabiliteit.
De ingezette instrumenten sluiten aan bij de behoeften van de doelgroep.	Voldoet merendeels – Veel respondenten geven aan dat de maatregelen nuttig zijn. Sommigen geven aan dat de maatregelen hun situatie niet structureel verbeteren.

B&A. Doen wat werkt.

7.7 Bevindingen uitvoeringswereld

7.7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen over de inzet van voorzieningen en de aanpak van armoede en schulden van de gemeente Nunspeet opgenomen. Eerst zijn in de rode kaders de bevindingen per deelvraag op hoofdlijnen weergegeven, gevolgd door een onderbouwing van dat antwoord. Het hoofdstuk sluit af met een toetsing aan het normenkader. De snelle lezer kan volstaan met het lezen van de beantwoording op hoofdlijnen in de rode kaders.

In dit hoofdstuk zijn de volgende deelvragen beantwoord:

8. *Welke inkomensondersteunende maatregelen en andere middelen zet de gemeente in voor de armoedeaanpak en schuldhulpverlening?*
9. Hoe ziet de armoedeaanpak eruit en is deze goed opgebouwd?
10. Hoe is de schuldhulpverlening georganiseerd?
11. *Hoe sluit de uitvoering van de gemeente aan op de behoeften van ondersteuning van huishoudens?*
12. *Bereikt de gemeente de doelgroepen van de inkomensondersteunende maatregelen?*
13. *Zijn (mede door recente ontwikkelingen op de energiemarkt en de opgelopen inflatie) nieuwe doelgroepen die nog niet in beeld zijn bij de gemeente?*
14. Zijn de beschikbare middelen in de praktijk toereikend?

7.7.2 Bevindingen ingezette maatregelen en voorzieningen

8. Welke inkomensondersteunende maatregelen en andere middelen zet de gemeente in voor de armoedeaanpak en schuldhulpverlening?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De gemeente biedt inkomensondersteunende regelingen en voorzieningen gericht op ondersteuning en begeleiding, georganiseerd via de gemeente zelf of in samenwerking met partners.
- Deze maatregelen en voorzieningen richten zich vooral op inwoners met een inkomen lager dan 120% van de voor hen geldende bijstandsnorm.

Onderbouwing

In onderstaand figuur 4 is een overzicht gegeven van de inkomensondersteunende maatregelen en andere middelen. Deze zijn gebaseerd op de aangeleverde documenten vanuit de gemeente en de website van de gemeente Nunspeet.

Figuur 4. Overzicht inkomensondersteunende maatregelen en andere middelen

Inkomensondersteunende maatregelen & andere middelen	Regelt	Doelgroep
Bijzondere bijstand	Bijdrage van de gemeente voor bijzondere en noodzakelijke kosten die zij niet kunnen betalen	Inwoners met onvoldoende draagkracht om bijzondere noodzakelijke kosten zelf te betalen. Afhankelijk van de situatie kunnen ook inwoners met een inkomen boven 120% van de bijstandsnorm in aanmerking komen.
Bijdrage voor sport en cultuur	Bijdrage van de gemeente voor sport en cultuur voor inwoners zodat zij kunnen meedoen in de maatschappij	Inkomen was afgelopen 3 maanden lager dan 120% en geen zicht op hoger inkomen

B&A. Doen wat werkt.

Collectieve zorgverzekering (gemeentepolis)	Collectieve zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen	Inkomen is lager dan 120% dan de voor inwoner geldende bijstandsnorm
Individuele inkomenstoeslag	Toeslag van de gemeente voor als de inwoner 3 jaar of langer van een laag inkomen moet leven	Inkomen was afgelopen 3 jaar lager dan 120% en geen zicht op hoger inkomen
Jeugdfonds Sport & Cultuur	Het Jeugdfonds zorgt ervoor dat kinderen uit gezinnen die het financieel niet breed hebben toch lid kunnen worden van een sport- of cultuuraanbieder	Kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 17 jaar met ouders met een laag inkomen. Er is geen harde inkomensgrens.
Bijdrage gemeentelijke belastingen	Als een inwoner zijn of haar gemeentelijke belastingen niet kan betalen, kan deze om bijdrage voor de afvalstoffenheffing vragen.	Inkomen was afgelopen 3 maanden lager dan 120%.
Studietoeslag	Een toeslag voor studenten die door een beperking niet kunnen werken naast hun opleiding	15 jaar of ouder met een medische beperking waardoor inwoner niet kan werken naast studie
Volwassenenfonds Sport en Cultuur	Het Volwassenenfonds zorgt ervoor dat inwoners van 18 jaar en ouder die het financieel niet breed hebben, toch lid kunnen worden van een sport- of cultuuraanbieder	Volwassenen van 18 jaar en ouder met een laag inkomen. Er is geen harde inkomensgrens.
Witgoedregeling	Vervangen van oude en kapotte apparaten door nieuwe, duurzame witgoedapparaten voor inwoners die het niet kunnen betalen.	Inkomen is lager dan 130% dan de voor inwoner geldende bijstandsnorm
Voorzieningen		
Duurzame energie voor iedereen (via partner)	Energiecontract met speciale voordelen	Geen specifieke doelgroep
Groei Vooruit	Gratis loopbaanondersteuning voor inwoners in de regio Zwolle	Geen specifieke doelgroep
Hulp bij schulden	Hulp en advies voor inwoners die schulden willen voorkomen of oplossen	Iedere inwoner met schulden
Re-integratie via de gemeente	Inwoners in de gemeente helpen bij het vinden van een betaalde baan	Inwoner die een baan zoekt
Hulpfonds (in samenwerking met partners)	Inwoners die ondersteuning nodig hebben om bepaalde kosten te betalen	Iedere inwoner die niet of moeilijk kan rondkomen. Geen harde inkomensgrens.
Leefgeld inwoners Oekraïne	Inwoners uit Oekraïne hebben in bepaalde omstandigheden	Een inwoner van Oekraïne die naar Nederland is gevlucht

	recht op leefgeld vanuit de gemeente	
Stichting Voedselhulp	1 keer per week een gratis voedselpakket aanbieden voor inwoners met een laag inkomen	Inwoners met onvoldoende inkomen om eten te kopen
Vroegsignalering van schulden	Door vroegsignalering zo vroeg mogelijk inwoners met geldproblemen in beeld krijgen	Inwoners die hun vaste lasten niet betalen
Schuldhulpverlening	Gemeente biedt advies, begeleiding en (schuld)regelingen	Inwoners met (problematische) schulden
Beschut werk	Mogelijkheid tot beschut werk aanvragen voor inwoners met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking	Inwoner met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking of werk via indicatie banenafspraak

7.7.3 Bevindingen armoede- en schuldenaanpak

9. Hoe ziet de armoedeaanpak eruit en is deze goed opgebouwd?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De armoedeaanpak in Nunspeet richt zich op preventie, met een focus op vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning om financiële problemen tijdig te signaleren en aan te pakken.
- De gemeente werkt aan vereenvoudigde aanvraagprocedures en gerichte communicatie om de toegankelijkheid van regelingen te vergroten. Ondanks verbeteringen ervaren inwoners nog steeds bureaucratische drempels.
- Consulenten werken actief samen met scholen, kerken en organisaties zoals Stimenz en VluchtelingenWerk om moeilijk bereikbare doelgroepen te vinden en te ondersteunen.
- Schaamte en zelfredzaamheidsnormen, vooral binnen bepaalde gemeenschappen, bemoeilijken het bereiken van werkende armen en zelfstandig ondernemers.
- Maatschappelijke organisaties bieden informele hulp en materiële ondersteuning, maar signaleren dat inwoners nog steeds vastlopen in complexe aanvraagprocedures en onvoldoende begeleiding krijgen bij het benutten van regelingen.
- Zowel beleidsmakers als partners benoemen dat inwoners gebaat zijn bij een eenvoudiger systeem waarbij zij zonder herhaling van hun verhaal snel de juiste hulp kunnen krijgen.

Onderbouwing

Perspectief Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden Gemeente Nunspeet 2023

De armoedeaanpak in de gemeente Nunspeet is vastgelegd in het 'Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023'. Dit plan richt zich op het vergroten van bestaanszekerheid en het verminderen van financiële stress onder inwoners, met een brede definitie van armoede die verder gaat dan alleen inkomenszekerheid.

Het beleid is opgebouwd rond vijf pijlers: preventie, een gerichte aanpak van kinderarmoede, betaalbare zorg, toegankelijkheid van voorzieningen en perspectief op werk en financiële stabiliteit. Hierbij wordt ingezet op een integrale aanpak waarbij de gemeente, maatschappelijke partners en inwoners samenwerken. De gemeente streeft naar een proactieve rol door vroegsignalering en laagdrempelige hulpverlening, met aandacht voor financiële educatie en gedragsverandering.

De aanpak wordt regelmatig geëvalueerd op basis van kerncijfers en prestatie-indicatoren. Uit eerdere evaluaties blijkt dat de maatregelen effectief zijn in het bereiken van huishoudens in armoede, maar dat werkende armen en

zelfstandig ondernemers moeilijker in beeld komen. Daarnaast wordt aanbevolen om aanvraagprocedures verder te vereenvoudigen en communicatie over beschikbare voorzieningen te verbeteren.

Perspectief gemeente (consulenten, beleidsmakers)
Uit gesprekken met beleidsmakers blijkt dat de gemeente Nunspeet zich richt op vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning om armoede te voorkomen en te verlichten. De nadruk ligt op gezinnen met kinderen, ouderen[6], werkende armen en jongeren. Beleidsmakers geven aan dat door middel van gerichte communicatie en vereenvoudigde aanvraagprocedures de bekendheid en toegankelijkheid van regelingen wordt vergroot. Voorbeelden hiervan zijn de energietoeslag.

Uit gesprekken met consulenten blijkt dat zij inwoners actief begeleiden bij het aanvragen van ondersteuning en samenwerken met maatschappelijke partners zoals Stimenz en VluchtelingenWerk. Er wordt intern snel geschakeld bij signalen van armoede. Daarnaast werken consulenten samen met scholen en kerken om moeilijk bereikbare doelgroepen te vinden. Uit hun ervaring blijkt dat schaamte een drempel blijft, vooral bij werkende armen en inwoners uit hechte gemeenschappen.

Beleidsmakers geven aan dat de gemeente inzet op nazorg en preventie door benaderend te werken. Brieven en gemeentelijke communicatie worden versimpeld en afgestemd op de doelgroep via een lezerspanel. De gemeente monitort de effectiviteit via kwartaalrapportages en ervaringsdeskundigen.

Uit gesprekken met consulenten blijkt dat de administratieve last door de afschaffing van de bonnenverplichting is verlaagd. Toch ervaren zij dat aanvraagprocedures nog complex zijn en dat inwoners soms met wisselende contactpersonen te maken krijgen, afhankelijk van het loket of het type ondersteuning. Beleidsmakers erkennen dit en onderzoeken mogelijkheden voor verdere vereenvoudiging.

Uit de gesprekken blijkt dat de armoedeaanpak van Nunspeet zich richt op preventie, toegankelijkheid en samenwerking met partners, waarbij structurele verbeteringen worden doorgevoerd om meer huishoudens te bereiken.

Perspectief partners (Stichting Verborgen Armoede, Voedselhulp, UWV)
Partners in de aanpak van armoede in Nunspeet bieden diverse vormen van ondersteuning om inwoners te helpen. Informele hulp rondom feestdagen en bijzondere momenten verlaagt de sociale drempel en biedt verlichting voor gezinnen in financiële nood. Daarnaast wordt voedselhulp geboden via een flexibel toelatingsbeleid, waarbij vaste lasten en individuele omstandigheden worden meegewogen. Dit verlaagt de toegangsdrempel. Tegelijkertijd signaleren de betrokken organisaties dat veel huishoudens moeite hebben met het vinden en benutten van financiële regelingen. Deze moeite ontstaat onder andere door onduidelijke communicatie, complexe aanvraagprocedures, schaamte en het ontbreken van overzicht over beschikbare ondersteuning.

Naast materiële ondersteuning is er begeleiding gericht op werk en welzijn, waarbij werkzoekenden en Wajong-cliënten ondersteuning krijgen door de UWV in hun traject naar werk. Structurele werkloosheid en problematische schulden blijken veelvoorkomende factoren die armoede in stand houden. Het huidige systeem van inkomensondersteuning werkt soms ontmoedigend, met name door toeslagen die achteraf worden teruggevorderd en zo financiële onzekerheid veroorzaken door toeslagen van Rijksoverheid.

Partners signaleren dat inwoners regelmatig vastlopen in een complex systeem van voorzieningen en hulpverlening. Er is behoefte aan een laagdrempelig netwerk waarin inwoners eenvoudig en zonder herhaling van hun verhaal geholpen kunnen worden. De samenwerking met de gemeente wordt gewaardeerd. Tegelijkertijd noemen partners verbeterpunten op het gebied van toegankelijkheid en communicatie, zoals ingewikkelde brieven, hoge drempels bij het aanvragen van hulp, onduidelijke aanspreekpunten en digitale systemen die niet voor iedereen begrijpelijk zijn.

[6] Volgens het CBS zijn dit mensen die 65 jaar of ouder zijn.

10. Hoe is de schuldhulpverlening georganiseerd?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De gemeente ontvangt meldingen van betalingsachterstanden en onderneemt snel actie via huisbezoeken of telefonisch contact om verdere schuldenproblematiek te voorkomen.
- De schuldhulpverlening is geïntegreerd met partners zoals Stimenz en het Financieel Trefpunt om inwoners beter te begeleiden en laagdrempelige toegang tot hulp te bieden.
- Bij schuldhulpverlening wordt niet alleen gekeken naar de financiële problematiek, maar ook naar sociale en psychische factoren, zodat er passende ondersteuning geboden kan worden.
- De gemeente maakt gebruik van saneringskredieten en noodfondsen om inwoners sneller uit de schulden te helpen en stress te verminderen.
- Na afloop van een schuldentraject wordt nazorg geboden om terugval te voorkomen. Er wordt ingezet op financiële educatie en begeleiding bij het behouden van overzicht.
- Niet alle inwoners worden tijdig bereikt, mede door schaamte en wantrouwen richting instanties. De gemeente zet in op een persoonlijke en laagdrempelige benadering om deze drempels te verlagen.

Onderbouwing

Perspectief Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden Gemeente Nunspeet 2023

De schuldhulpverlening in de gemeente Nunspeet is georganiseerd met een focus op preventie, vroegsignalering, samenwerking, maatwerk, en nazorg. Hier zijn de belangrijkste punten uit het uitvoeringsplan:

- **Vroegsignalering**: Sinds 2021 zijn woningcorporaties, zorgverzekeraars en nutsbedrijven wettelijk verplicht om betalingsachterstanden door te geven aan de gemeente. Bij een huurachterstand of meerdere schuldeisers volgt altijd een gezamenlijk huisbezoek van de consulent schuldhulpverlening en de maatschappelijk medewerker van Stimenz. Bij kleinere achterstanden wordt telefonisch contact opgenomen. In 2022 zijn in totaal 610 meldingen ontvangen via het signaleringsportaal.
- **Voorkomen van huisuitzettingen**: Door de vroegsignalering worden betalingsachterstanden tijdig gesignaleerd en aangepakt, wat huisuitzettingen helpt voorkomen.
- **Integrale toegang schuldhulpverlening**: De gemeente werkt nauw samen met Stimenz. Intakegesprekken voor schuldhulpverlening bestaan uit drie-gesprekken tussen de inwoner, de gemeentelijke schuldhulpverlener en de maatschappelijk werker. Dit helpt om de psychosociale ondersteuning vanaf het begin op te pakken en de kans op uitval te verkleinen.
- **Financieel Trefpunt**: In het Financieel Trefpunt werken verschillende partijen samen om inwoners te ondersteunen. Dit maakt de toegang tot hulp laagdrempeliger en zorgt voor een snelle doorverwijzing naar de juiste instanties.
- **Doorbraakfonds en noodfonds**: De gemeente heeft een doorbraakfonds voor casussen die moeilijk van de grond komen en een noodfonds dat tijdens de energiecrisis is opgezet. Dit fonds kan ook als doorbraakbudget worden gebruikt.
- **Budgetcoaching en sociaal regisseur**: De gemeente biedt laagdrempelige budgetcoaching aan en heeft een sociaal regisseur in dienst die ondersteunt bij complexe casuïstiek die verschillende leefgebieden overstijgt.
- **Nazorg bij schuldentrajecten**: Na afloop van een schuldentraject biedt de gemeente nazorg om te voorkomen dat inwoners opnieuw in de schulden terechtkomen. Dit omvat onder andere het houden van overzicht in de eigen financiële situatie.
- **Saneringskredieten**: De gemeente maakt gebruik van saneringskredieten om schulden in één keer af te lossen, waardoor de inwoner nog maar één schuldeiser heeft, namelijk de gemeente. Dit zorgt voor minder stress en meer overzicht voor de inwoner.
- **VISH**: De gemeente maakt gebruik van de Verwijsindex schuldhulpverlening, waarmee deurwaarders kunnen toetsen of personen zich in een schuldhulpverleningstraject bevinden. Dit helpt om invorderingsmaatregelen tijdelijk stop te zetten en nieuwe kosten te voorkomen.

Perspectief gemeente (beleidsmakers, consulenten)
Uit gesprekken met beleidsmakers en consulenten blijkt dat de schuldhulpverlening in Nunspeet is georganiseerd rondom vroegsignalering, maatwerk en samenwerking met maatschappelijke partners. De gemeente zet in op een proactieve aanpak waarbij inwoners met betalingsachterstanden tijdig worden benaderd. Dit gebeurt via signalen van woningcorporaties, zorgverzekeraars en nutsbedrijven. Vervolgens wordt contact opgenomen met betrokkenen om hen laagdrempelige ondersteuning te bieden.

Consulenten geven aan dat schuldhulpverlening maatwerk vereist. Bij een hulpvraag wordt eerst een brede intake gedaan, waarbij financiële, sociale en psychische factoren in kaart worden gebracht. Afhankelijk van de situatie wordt een passend traject aangeboden, zoals budgetcoaching, betalingsregelingen of schuldsanering via de Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP). De consulenten begeleiden inwoners gedurende het proces en schakelen indien nodig gespecialiseerde instanties in.

Beleidsmakers benadrukken dat preventie een belangrijk speerpunt is. Er wordt ingezet op financiële educatie en het stimuleren van zelfredzaamheid. Zo worden inwoners via het Financieel Trefpunt geholpen bij het invullen van formulieren en het verkrijgen van overzicht in hun financiële situatie. Daarnaast wordt samenwerking gezocht met welzijnsorganisaties en huisartsen, die signalen van financiële problemen kunnen doorgeven.

Ondanks de inzet op vroegsignalering en preventie, erkennen zowel consulenten als partners van de gemeente dat niet alle inwoners tijdig bereikt worden. Schaamte en wantrouwen richting instanties vormen hierbij een belemmering. Daarom wordt gewerkt aan een laagdrempelige benadering, waarbij vertrouwen en persoonlijke begeleiding centraal staan. De gemeente blijft evalueren hoe de schuldhulpverlening verder verbeterd kan worden, onder andere door administratieve drempels te verlagen en de communicatie met inwoners te vereenvoudigen.

7.7.4 Bevindingen aansluiting aanpak en voorzieningen op behoeften

11. Hoe sluit de uitvoering van de gemeente aan op de behoeften van ondersteuning van huishoudens?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Meer dan de helft van de gesproken respondenten geven aan dat gemeentelijke ondersteuning niet altijd aansluit op hun persoonlijke situatie. Standaardregelingen zijn niet flexibel genoeg om maatwerk te bieden.
- Meer dan de helft van de gesproken respondenten vinden de hulpverlening complex en missen een vast aanspreekpunt.
- Een aanzienlijk deel van de respondenten ervaart wachttijden en bureaucratische drempels bij het aanvragen van hulp, wat leidt tot verdere financiële problemen voordat ondersteuning wordt ontvangen.
- Meer dan de helft van de gesproken respondenten weten vaak niet welke regelingen beschikbaar zijn en zijn afhankelijk van mond-tot-mondreclame. De gemeente werkt aan toegankelijkere communicatie, maar veel respondenten voelen zich nog steeds onvoldoende geïnformeerd.
- Beleidsmakers erkennen knelpunten en werken aan snellere signalering en vereenvoudiging van procedures, maar structurele verbeteringen blijven noodzakelijk.

Onderbouwing
Uit de analyse van gesprekken met inwoners, beleidsmakers en consulenten blijkt dat er een discrepantie is tussen de behoeften van huishoudens in (dreigende) armoede en de uitvoering van gemeentelijke ondersteuning. De belangrijkste behoeften zijn maatwerkoplossingen, persoonlijke begeleiding, snellere toegang tot hulp en betere communicatie.

Huishoudens geven aan dat standaardregelingen niet altijd passen bij hun persoonlijke situatie. Zij hebben behoefte aan flexibele oplossingen die rekening houden met hun specifieke omstandigheden. Consulenten

B&A. Doen wat werkt.

erkennen dat maatwerk nodig is en proberen waar mogelijk oplossingen aan te passen, maar lopen tegen beperkingen aan binnen bestaande regelgeving en procedures, zowel landelijk als lokaal.

Persoonlijke begeleiding wordt door respondenten (inwoners) als essentieel ervaren. Veel respondenten ervaren de beschikbare hulp, o.a. inkomensregelingen, als complex en missen een vast aanspreekpunt. De gemeente zet in op laagdrempelige ondersteuning via het Financieel Trefpunt en consulenten, maar respondenten geven aan dat de ondersteuning vaak versnipperd is en dat zij verschillende loketten moeten doorlopen voordat ze adequate hulp krijgen.

De toegang tot hulp is een ander knelpunt. Wachttijden en bureaucratische procedures worden door respondenten als belemmerend ervaren, waardoor sommigen verder in de problemen raken voordat zij ondersteuning ontvangen. Het gaat om lange toekenningsprocedures, onduidelijke communicatie en wisselende contactpersonen. Toeslagen van de Belastingdienst worden hierbij niet genoemd. Beleidsmakers erkennen dat wachttijden en administratieve processen voor sommige inwoners belastend kunnen zijn en werken aan snellere signalering en het verminderen van administratieve lasten, maar structurele verbeteringen blijven nodig.

Tenslotte is de informatievoorziening een belangrijk aandachtspunt. Respondenten weten vaak niet welke regelingen en hulp beschikbaar zijn. Zij zijn afhankelijk van mond-tot-mondreclame om de juiste ondersteuning te vinden. De gemeente probeert de communicatie te verbeteren, onder andere door brieven en formulieren toegankelijker te maken, maar signalen vanuit de uitvoeringspraktijk laten zien dat veel inwoners nog steeds onvoldoende geïnformeerd worden.

7.7.5 Bevindingen bereik doelgroepen

12. Bereikt de gemeente de doelgroepen van de inkomensondersteunende maatregelen?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Het bereik van inkomensondersteunende regelingen in Nunspeet is over het algemeen laag.
- Consulenten zien dat bepaalde groepen, zoals laaggeletterden, statushouders en werkende armen, moeilijk te bereiken blijven door schaamte en bureaucratische drempels.
- Beleidsmakers vermoeden dat werkende armen vaak onterecht denken geen recht te hebben op ondersteuning en zetten in op verbeterde communicatie via lezerspanels en zoekmachineoptimalisatie.
- CBS-cijfers tonen aan dat 30% van de huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum gebruikmaakt van voorzieningen op basis van de Participatiewet.

Onderbouwing

De onderstaande tabel toont het gebruik van verschillende inkomensondersteunende regelingen in 2023. Daarnaast wordt het bereik van deze regelingen weergegeven op basis van het aantal huishoudens dat in 2022 onder de inkomensgrens van 120% van het sociaal minimum viel (8,05% van de 11.178 huishoudens; zie figuur 1 in hoofdstuk 1.1). Aangezien de meeste regelingen deze inkomensgrens hanteren, dient dit als referentiepunt. Tot slot wordt het lokale bereik vergeleken met het landelijke gemiddelde.

Figuur 5. Gebruik en bereik minimaregelingen 2023 gemeente Nunspeet

Regeling	Gebruik	Bereik (N=900)	Landelijk gemiddelde
Kwijtschelding gem.[7] belastingen	428 huishoudens	40-50%	60-80%
Bijdrage sport en cultuur	459 personen	40-50%	20-30%

[7] De beleidsmedewerker verklaart het lagere bereik met het feit dat Nunspeet een ruimere inkomensgrens hanteert dan andere gemeenten.

B&A. Doen wat werkt.

Individuele bijzondere bijstand	1314 personen	Niet vergelijkbaar	20-30%
Collectieve zorgverzekering	357 personen	30-40%	30-40%
Eenmalige extra energietoeslag	1317 huishoudens (gehele looptijd)	Niet vergelijkbaar	Nbt
Individuele inkomenstoeslag	194 huishoudens	20-30%	50-60%
Schuldhulpverlening	42 personen	0-10%	Nbt
Studietoeslag	10 personen	0-10%	Nbt
Witgoedregeling	408 huishoudens (in 2024, want in 2023 bestond deze regeling nog niet)	40-50%	Nbt

Vergeleken met het landelijk gemiddelde is het bereik in Nunspeet bij twee regelingen (fors) lager, terwijl het bereik van de collectieve zorgverzekering en de bijdrage voor sport en cultuur (licht) hoger is dan het landelijk gemiddelde. Voor de overige regelingen is geen goede landelijke vergelijking te maken.

Perspectief van de consulenten
Uit het gesprek met de consulenten blijkt dat de gemeente veel huishoudens bereikt, vooral door gerichte initiatieven zoals de energietoeslag en witgoedregeling. Toch blijven bepaalde groepen moeilijk te bereiken, zoals laaggeletterden, statushouders en werkende armen. Schaamte speelt een grote rol bij het niet-gebruiken van beschikbare regelingen. Bovendien zorgt de complexiteit van gemeentelijke brieven en de aanwezigheid van meerdere loketten ervoor dat sommige inwoners afhaken bij het aanvragen van ondersteuning. De gemeente probeert deze drempels te verlagen, onder andere door het aanbieden van hulp bij aanvragen en samenwerking met maatschappelijke partners zoals VluchtelingenWerk en Stimenz.

Perspectief van de beleidsmakers
De beleidsmakers vermoeden dat er nog steeds groepen zijn die moeilijk bereikt worden, ondanks verbeterde communicatie. Werkende armen blijven onderbelicht omdat zij vaak denken geen recht te hebben op ondersteuning. Er wordt actief gewerkt aan het begrijpelijker maken van communicatie, onder andere door brieven voor te leggen aan een lezerspanel en zoekmachineoptimalisatie toe te passen op de gemeentelijke website.

Bevindingen CBS
In 2022 had 8,05% van de huishoudens een inkomen tot 120% van het sociaal minimum, wat neerkomt op 900 huishoudens van de totaal 11.178 huishoudens. Volgens CBS-cijfers uit 2022 ontvingen 270 huishoudens voorzieningen op basis van de Participatiewet (P-wet). Dit betekent dat de gemeente 30% van de doelgroep met een inkomen onder deze grens in beeld heeft via voorzieningen op basis van de P-wet.

13. Zijn (mede door recente ontwikkelingen op de energiemarkt en de opgelopen inflatie) nieuwe doelgroepen die nog niet in beeld zijn bij de gemeente?

Bevindingen op hoofdlijnen:
- Door de intensieve benadering rondom de energietoeslag is het gebruik van regelingen breder geworden, waardoor doelgroepen zoals werkende armen, jongeren met schulden, ouderen en ZZP'ers beter in beeld zijn gekomen. Volgens beleidsmakers zijn deze doelgroepen nog niet volledig in beeld, mede doordat zij moeilijker te bereiken zijn of niet altijd bekend zijn met hun rechten.
- Beleidsmakers vermoeden dat meer mensen hulp vragen door afgenomen schaamte rond energiearmoede.

- Wantrouwen richting de overheid belemmert toegang tot hulp, versterkt door eerdere schandalen zoals Kinderopvangtoeslag affaire.
- Jongeren met schulden worden steeds vaker gesignaleerd als risicogroep met kans op langdurige financiële problemen.
- Ouderen en ZZP'ers hebben moeite om ondersteuning te vinden en worden minder goed bereikt door de gemeente.

Onderbouwing

Uit gesprek met de beleidsmakers blijkt dat er, mede door recente ontwikkelingen op de energiemarkt en de opgelopen inflatie, nieuwe doelgroepen zijn die nog niet volledig in beeld zijn bij de gemeente. Een belangrijke groep die vaak over het hoofd wordt gezien, zijn de werkende armen. Deze groep bestaat uit mensen die wel een inkomen hebben, maar toch moeite hebben om rond te komen. Vaak denken zij dat ze geen recht hebben op hulp vanwege hun inkomen, terwijl ze wel binnen de inkomensgrens van 120% van het bijstandsniveau vallen.

Daarnaast heeft de energiecrisis geleid tot een toename van mensen die zich melden voor de energietoeslag. De schaamte rond energiearmoede is kleiner geworden doordat de energiecrisis iedereen trof, ongeacht hun financiële situatie. Hierdoor durven meer mensen hulp te vragen, wat de gemeente helpt om deze groep beter in beeld te krijgen.

De beleidsmakers geven aan dat er ook bezorgdheid is over mensen die de weg naar de gemeente moeilijk kunnen vinden, bijvoorbeeld door wantrouwen richting de overheid. Dit wantrouwen is versterkt door schandalen zoals de KOT-affaire. De gemeente probeert actief contact te leggen met deze moeilijk bereikbare doelgroepen om hen te ondersteunen.

Verder zijn er signalen dat jongeren met schulden een groeiende groep vormen. De gemeente maakt zich zorgen over deze groep, omdat schulden op jonge leeftijd een langdurige impact kunnen hebben op hun financiële stabiliteit en toekomstperspectief.

Tot slot zijn er ouderen en ZZP'ers die vaak niet in beeld zijn bij de gemeente. Ouderen kunnen moeite hebben om de juiste hulp te vinden, terwijl ZZP'ers vaak denken dat ze geen recht hebben op ondersteuning. De gemeente werkt eraan om deze groepen beter te bereiken en te ondersteunen.

7.7.6 Bevindingen toereikendheid middelen

14. Zijn de beschikbare middelen in de praktijk toereikend?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Consulenten ervaren voldoende regelingen, maar bureaucratie en beperkte flexibiliteit bemoeilijken de inzet ervan.
- Uit gesprekken met partners blijkt dat zij de totale beschikbare middelen – zowel gemeentelijke als andere vormen van ondersteuning – niet altijd als toereikend ervaren om alle huishoudens in armoede structureel te ondersteunen.
- Vooral werkende armen en mensen net boven de inkomensgrens vallen buiten regelingen, ondanks financiële problemen.
- Incidentele hulp is nuttig, maar er is behoefte aan langdurige ondersteuning en minder bureaucratische drempels.
- Respondenten (inwoners) waarderen de ondersteuning, maar ervaren wachttijden, beperkte informatie en onvoldoende bredere hulp, zoals psychische begeleiding en werkhervatting.
- De uitgaven voor inkomensregelingen en participatie overschreden in 2022 en 2023 de begroting, wat wijst op een grotere vraag naar ondersteuning dan vooraf ingeschat. Beleidsmakers geven aan dat de hogere uitgaven in 2022 en 2023 vooral het gevolg zijn van de uitvoering van de energietoeslag als noodmaatregel, waarvoor gedurende het jaar extra middelen beschikbaar kwamen en die vooraf niet volledig begroot konden worden.

Onderbouwing

Perspectief consulenten

Uit de gesprekken met consulenten blijkt dat zij gemengde gevoelens hebben over de toereikendheid van de beschikbare middelen. In termen van kwantiteit geven zij aan dat er wel voldoende regelingen zijn, maar dat bureaucratische beperkingen en een gebrek aan flexibiliteit het lastig maken om deze middelen optimaal in te zetten. Hierbij worden volgende voorbeelden van bureaucratische beperkingen genoemd:

- Strikte landelijke regels: Bepaalde noodzakelijke kosten mogen niet vergoed worden vanuit de bijzondere bijstand.
- Beperkt maatwerk binnen standaardregelingen: Vaste criteria beperken flexibiliteit, ondanks inzet van het Maatwerkfonds.
- Hoge verantwoordingslast: Veel documentatie nodig bij aanvragen.
- Geen vereenvoudiging bij herhaalde aanvragen: Procedures moeten vaak volledig opnieuw worden doorlopen.

De kwaliteit van de hulpverlening wordt door hen als goed beoordeeld.

Perspectief partners

Uit gesprekken blijkt dat de beschikbare middelen niet altijd toereikend zijn om alle huishoudens in armoede structureel te ondersteunen. De vraag naar ondersteuning is groot, maar de middelen blijven beperkt. Vooral werkende armen en mensen net boven de inkomensgrens vallen buiten veel regelingen, terwijl zij wel financiële problemen ervaren.

Er wordt benadrukt dat incidentele hulp, zoals ondersteuning bij feestdagen en schoolkosten, essentieel is, maar geen structurele oplossing biedt. Er is behoefte aan langdurige ondersteuning en meer flexibiliteit in regelingen. Daarnaast lopen inwoners vaak vast in bureaucratie en krijgen zij onvoldoende begeleiding bij het aanvragen van hulp.

Ook blijkt dat inwoners met schulden en een uitkering vaak moeite hebben om financieel stabiel te blijven, ondanks bestaande regelingen. Budgetcoaching en begeleiding bij werk en inkomen worden als cruciaal gezien, maar hier is niet altijd voldoende capaciteit voor. De samenwerking met de gemeente verloopt goed, maar er is behoefte aan een toegankelijker loket voor inwoners met complexe problemen.

Perspectief inwoners

Vanuit het perspectief van de respondenten (inwoners) zijn de ervaringen wisselend. Een aantal respondenten geeft aan dat zij dankbaar zijn voor de ondersteuning die zij hebben ontvangen, zoals toegang tot bijstandsregelingen, witgoedvoorzieningen en aanvullende toeslagen. Dit heeft hen enige financiële ademruimte gegeven en in sommige gevallen geholpen om hun leven weer op de rit te krijgen. Anderen ervaren echter dat de hulp te laat of onvoldoende kwam, waardoor ze in grotere problemen belandden. Wachttijden en het gebrek aan duidelijke informatie over beschikbare regelingen worden vaak genoemd als knelpunten. Daarnaast is er bij sommige huishoudens behoefte aan een bredere ondersteuning, zoals psychische begeleiding en hulp bij werkhervatting, die niet altijd binnen de gemeentelijke regelingen valt.

Perspectief begrote en gerealiseerde uitgaven

In figuur 6 zijn de begrote en gerealiseerde uitgaven voor de taakvelden inkomensregelingen, begeleide participatie en arbeidsparticipatie in 2022 en 2023 weergegeven. Uit de cijfers blijkt dat in beide jaren de gerealiseerde uitgaven hoger waren dan oorspronkelijk begroot. Dit geldt met name voor de inkomensregelingen, waarbij de uitgaven in 2022 met 562 duizend euro en in 2023 met 831 duizend euro werden overschreden. Ook de totale uitgaven lagen in beide jaren hoger dan begroot, met een verschil van 556 duizend euro in 2022 en 805 duizend euro in 2023.

Figuur 6. Beschikbare middelen voor het armoedebeleid (bedragen X € 1.000)				
Jaar	**Inkomensregelingen**	**Begeleide participatie**	**Arbeidsparticipatie**	**Totaal**
2022 (begroot)	7.000	3.715	742	**11.457**
2022 (gerealiseerd)	7.562	3.785	666	**12.013**
2023 (begroot)	7.852	3.696	828	**12.376**
2023 (gerealiseerd)	8.683	3.518	980	**13.181**

7.7.7 Toetsing normenkader

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:

- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Normen	Toetsing
De armoedeaanpak is zo ingericht dat deze aansluit bij zowel de behoeften van inwoners als de doelen die de gemeente wil bereiken.	Voldoet merendeels – De gemeente richt zich op vroegsignalering en maatwerk, maar inwoners ervaren bureaucratische drempels en missen flexibiliteit in regelingen.
Sprake is van een leer- en verbetercyclus tussen verschillende uitvoerders van verschillende regelingen waarmee steeds de aanpak waar nodig wordt aangescherpt.	Voldoet grotendeels – Gemeente werkt samen met maatschappelijke partners en evalueert periodiek, maar er is ruimte voor verdere verbetering.
De gemeenten bereiken de door hen benoemde doelgroepen.	Voldoet beperkt – Het bereik van inkomensondersteunende regelingen is laag, vooral onder werkende armen en zelfstandigen door schaamte en onduidelijke communicatie.
De gemeente heeft nieuwe doelgroepen in beeld en heeft een onderbouwde keuze gemaakt om voor deze groepen wel of geen vorm van maatregelen in te zetten.	Voldoet merendeels – De gemeente herkent nieuwe doelgroepen zoals ZZP'ers en jongeren met schulden, maar er is nog geen sluitend beleid voor al deze groepen.
De beschikbare middelen zijn binnen de inhoudelijke kaders van de maatregelen toereikend.	Voldoet beperkt – Regelingen bestaan, maar beperkte flexibiliteit en bureaucratische drempels beperken de effectiviteit.

7.8 Bevindingen beleidswereld

7.8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen van het beleid op armoede en schulden van de gemeente Nunspeet opgenomen. Eerst zijn in de rode kaders de bevindingen per deelvraag op hoofdlijnen weergegeven, gevolgd door een onderbouwing van dat antwoord. Het hoofdstuk sluit af met een toetsing aan het normenkader. De snelle lezer kan volstaan met het lezen van de beantwoording op hoofdlijnen in de rode kaders.

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen behandeld:

15. Welk beleid voert de gemeente op het gebied van armoede en schuldhulpverlening?
16. Heeft de gemeente de volledige doelgroep in beeld?
17. Welke doelen en resultaten heeft de gemeente geformuleerd? Welke overwegingen liggen hieraan ten grondslag?

B&A. Doen wat werkt.

18. Hoe betrekt de gemeente inwoners bij het opstellen van beleidsplannen en de inrichting van de uitvoering van maatregelen?
19. Hoeveel middelen hebben de gemeenten beschikbaar voor het armoedebeleid en de schuldhulpverlening?
20. Zorgt de armoedeaanpak en schuldhulpverlening ervoor dat huishoudens in armoede beter kunnen rondkomen?
21. In hoeverre worden de gestelde doelen/resultaten behaald?
22. Hoe verhouden de resultaten zich ten opzichte van landelijke cijfers?
23. Welke verschillen in resultaten zijn er tussen de vijf gemeenten in termen van bereik en effect?
24. Wat kunnen de gemeenten van elkaar leren?
25. Hoe wordt de raad geïnformeerd over het armoedebeleid/schuldhulpverlening en de uitvoering ervan?
26. Kan de raad met de geboden informatie zijn kaderstellende en controlerende rol adequaat vervullen?

7.8.2 Bevindingen beleid en doelen armoede en schulden

15. Welk beleid voert de gemeente Nunspeet op het gebied van armoede en schuldhulpverlening?
16. Welke doelen en resultaten heeft de gemeente geformuleerd? Welke overwegingen liggen hieraan ten grondslag?
17. Heeft de gemeente de volledige doelgroep in beeld?
18. Hoe betrekt de gemeente inwoners bij het opstellen van beleidsplannen en de inrichting van de uitvoering van maatregelen?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Gemeente Nunspeet zet in op een integrale aanpak waarbij werk, inkomen en schuldhulpverlening samenwerken.
- Beleid richt zich op maatwerk en begeleiding voor kwetsbare doelgroepen zoals jongeren zonder startkwalificatie en mensen met een beperking.
- Duurzame uitstroom naar werk wordt gestimuleerd door jobcoaching en nazorg, terwijl financiële voorzieningen laagdrempelig worden gehouden.
- Vroegsignalering is een speerpunt om financiële problemen tijdig te onderkennen en ondersteunen.
- Gemeente heeft inzicht in de doelgroep, maar werkende armen en zelfstandig ondernemers blijven lastig te bereiken.
- Inwoners worden betrokken via cliënten- en inwonersraadplegingen, maar er is ruimte voor verbetering in structurele betrokkenheid bij de uitvoering van maatregelen.

Onderbouwing

Uitgangspunten en ambities

Uit het 'Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023', de 'Visie Sociaal Domein gemeente Nunspeet' en de 'Programmabegroting 2023 – Werk en Inkomen' blijkt dat de gemeente Nunspeet inzet op een integrale aanpak waarbij werk, inkomen en schuldhulpverlening nauw samenwerken. Inwoners die kunnen werken, worden gestimuleerd om dit zelfstandig te doen, terwijl er een ruimhartig inkomensvangnet is voor wie dat niet kan. Er wordt ingezet op maatwerk en begeleiding om kwetsbare doelgroepen, zoals jongeren zonder startkwalificatie en mensen met een beperking, te ondersteunen richting werk en participatie.

Een belangrijke pijler is de integrale benadering van armoede, waarbij naast werk en inkomen ook andere problematiek, zoals slechte gezondheid en schulden, wordt meegenomen. Dit gebeurt in samenwerking met de Inclusief Groep en andere maatschappelijke partners om inwoners te begeleiden van dagbesteding tot regulier werk.

Doelen en resultaten

De gemeente richt zich op duurzame uitstroom naar werk door het inzetten van jobcoaches en nazorgtrajecten. Daarnaast worden financiële voorzieningen laagdrempelig en toegankelijk gehouden, zodat inwoners tijdig de juiste ondersteuning krijgen. Informatievoorziening naar inwoners en ketenpartners is een speerpunt.

Verder blijkt uit de bovengenoemde beleidsstukken dat de gemeente vroegsignalering inzet om financiële problemen tijdig te onderkennen en op te lossen. Er zijn prestatie-indicatoren opgesteld, zoals het aantal huishoudens dat gebruik maakt van minimaregelingen en het aantal succesvolle schuldhulpverleningstrajecten. De nadruk ligt op een integrale benadering waarbij financiële hulp wordt gecombineerd met psychosociale ondersteuning.

Inzicht in de doelgroep
Uit de beleidsplannen blijkt dat de gemeente een analyse heeft gemaakt van de omvang en aard van de doelgroep. Het 'Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023' toont aan hoeveel huishoudens onder de lage-inkomensgrens vallen en in welke mate zij gebruik maken van voorzieningen. Tegelijkertijd blijkt dat sommige doelgroepen, zoals werkende armen en zelfstandig ondernemers, minder snel in beeld komen. Om deze groepen beter te bereiken, worden signalen van maatschappelijke organisaties en lokale initiatieven meegenomen.

Betrokkenheid van inwoners
Uit de beleidsstukken, waaronder het 'Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023' en het 'Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2022-2025 gemeente Nunspeet', blijkt dat de gemeente inwoners betrekt bij het opstellen van plannen door middel van cliëntenraadplegingen en inspraakmomenten. Daarnaast wordt samengewerkt met maatschappelijke partners om signalen uit de praktijk op te halen. Uit gesprekken met beleidsmedewerkers, blijkt echter dat er ruimte is voor verbetering in de structurele betrokkenheid van inwoners, met name in de uitvoering van maatregelen. De gemeente onderzoekt mogelijkheden om inwoners actiever te betrekken bij beleidsontwikkeling en implementatie.

7.8.3 Bevindingen ingezette middelen armoede en schulden

19. Hoeveel middelen heeft de gemeente beschikbaar voor het armoedebeleid en de schuldhulpverlening?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Gerealiseerde uitgaven voor inkomensregelingen waren hoger dan begroot in 2022 (€562.000 overschrijding) en 2023 (€831.000 overschrijding).
- Begroting voor inkomensregelingen en totale middelen vertoont een dalende trend van €12,376 miljoen in 2023 naar €10,820 miljoen in 2026.
- Werkelijke gezamenlijke uitgaven voor begeleide en arbeidsparticipatie bleven grotendeels onder de gezamenlijke begroting.
- Gemeente reserveert jaarlijks middelen voor schuldhulpverlening en is aangesloten bij het Schuldenknooppunt.
- Budgetcoaching wordt gefinancierd via een pilotfase en saneringskredieten worden via gemeente Zwolle ingezet.
- Budget voor schuldhulpverlening wordt jaarlijks beoordeeld en kan worden aangepast bij toenemende vraag.

Onderbouwing

Perspectief Armoedebeleid
De onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrote en gerealiseerde uitgaven binnen drie categorieën: inkomensregelingen, begeleide participatie (WSW en beschut werk) en arbeidsparticipatie, over de periode 2022-2027. De gegevens laten zien in hoeverre de werkelijke uitgaven overeenkomen met de oorspronkelijke begrotingen en bieden inzicht in de financiële ontwikkelingen en trends binnen deze beleidsterreinen.

B&A. Doen wat werkt.

Figuur 7. Beschikbare middelen voor het armoedebeleid (bedragen X € 1.000)				
Jaar	**Inkomensregelingen**	**Begeleide participatie**	**Arbeidsparticipatie**	**Totaal**
2022 (begroot)	7.000	3.715	742	**11.457**
2022 (gerealiseerd)	7.562	3.785	666	**12.013**
2023 (begroot)	7.852	3.696	828	**12.376**
2023 (gerealiseerd)	8.683	3.518	980	**13.181**
2024 (begroot)	6.746	3.741	785	**11.272**
2025 (begroot)	6.649	3.605	778	**11.032**
2026 (begroot)	6.649	3.351	820	**10.820**

Uit de tabel blijkt dat de gerealiseerde uitgaven voor inkomensregelingen in zowel 2022 als 2023 hoger waren dan begroot, met een overschrijding van respectievelijk 562 duizend euro en 831 duizend euro. Daarentegen lagen de werkelijke uitgaven voor begeleide en arbeidsparticipatie grotendeels lager dan begroot. In totaal resulteerde dit in een overschrijding van de totale middelen met 556 duizend euro in 2022 en 805 duizend euro in 2023. Opvallend is dat de begroting voor inkomensregelingen in de periode 2024-2026 lager is dan in voorgaande jaren en een dalende trend laat zien. Dit geldt ook voor het totale begrote bedrag, dat afneemt van 12,376 miljoen euro in 2023 naar 10,820 miljoen euro in 2026.

De overschrijdingen in 2022 en 2023 worden door de beleidsmakers verklaard grotendeels door de uitvoering van de energietoeslag als landelijke noodmaatregel. Gemeenten ontvingen hiervoor verspreid over het jaar extra middelen, waardoor deze uitgaven vooraf lastig te begroten waren.

Perspectief Schuldhulpverlening
In het uitvoeringsplan van de gemeente Nunspeet is beschreven dat de gemeente jaarlijks middelen vrijmaakt voor schuldhulpverlening. De gemeente Nunspeet is via de gemeente Zwolle aangesloten bij het Schuldenknooppunt en maakt hiervoor zelf geen kosten. Daarnaast wordt er gewerkt met budgetcoaching, waarvoor in een pilotfase een bedrag tussen de €3.640 en €4.160 wordt geraamd. Ook wordt er gebruikgemaakt van saneringskredieten via de gemeente Zwolle. Voor de inzet van saneringskredieten via Zwolle betaalt Nunspeet de kosten voor aansluiting bij het Waarborgfonds saneringskredieten.

De exacte omvang van het totale budget voor schuldhulpverlening binnen de gemeentelijke begroting wordt jaarlijks beoordeeld en kan, indien nodig, worden aangepast afhankelijk van de vraag naar schuldhulpverlening. Mocht de behoefte toenemen, bijvoorbeeld door economische omstandigheden, dan kan er een aanvraag worden ingediend voor extra middelen.

7.8.4 Bevindingen effecten beleid armoede en schulden

20. Zorgt de armoedeaanpak en schuldhulpverlening ervoor dat huishoudens in armoede beter kunnen rondkomen?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Gemeentelijke regelingen zoals energietoeslag en witgoedregeling bieden verlichting, maar inwoners ontdekken ze vaak te laat of ervaren stress door complexe procedures.
- Consulenten benadrukken het belang van vroegsignalering en begeleiding, maar zien schaamte en angst voor terugvorderingen als barrières.
- Partners signaleren dat huishoudens moeite hebben om de juiste hulp te vinden en pleiten voor één centraal aanspreekpunt.
- Beleidsmakers erkennen de effectiviteit van de aanpak, maar zien dat werkende armen en zelfstandigen lastig te bereiken zijn en pleiten voor eenvoudige procedures en meer outreachend werk.

Onderbouwing

Perspectief inwoners

De ondersteuning vanuit de gemeente, zoals beschreven door de geïnterviewde inwoners, helpt velen om financieel stabieler te worden. Geïnterviewde inwoners maken gebruik van regelingen zoals de energietoeslag, witgoedregeling, en individuele inkomenstoeslag. Voor sommigen biedt de ondersteuning een broodnodige verlichting, zoals toegang tot zwemlessen of het vervangen van essentiële huishoudelijke apparaten. Toch geven meerdere respondenten aan dat ze de regelingen vaak pas laat ontdekken of onvoldoende geïnformeerd worden. Ook ervaren zij stress door de complexe procedures en het taboe rondom het vragen om hulp. Het algemene beeld is dat de hulp effectief is, maar dat betere communicatie over beschikbare regelingen veel meer huishoudens zou kunnen helpen.

Perspectief consulenten van de gemeente

Gemeentelijke consulenten benadrukken dat de huidige armoedeaanpak veel inwoners bereikt dankzij vroegsignalering en intensieve begeleiding. Regelingen zoals de energietoeslag en de collectieve zorgverzekering worden breed gecommuniceerd en leveren financiële ademruimte op. Toch geven de uitvoerders aan dat schaamte en een gebrek aan bekendheid met de regelingen barrières vormen. Bovendien zien zij dat angst voor terugvorderingen na eerdere toeslagenaffaires het vertrouwen schaadt. Ondanks deze obstakels beschouwen de uitvoerders de aanpak als een stap in de goede richting, met ruimte voor verbetering in proactieve communicatie en samenwerking.

Perspectief partners

Partners zoals Voedselhulp en Stichting Verborgen Armoede rapporteren dat de hulpverlening gezinnen helpt om basale noden te vervullen en stabiliteit te creëren. Het gebruik van maatwerk en flexibele toelatingscriteria zorgt ervoor dat hulp toegankelijker is. Echter, de partners signaleren dat veel huishoudens nog steeds moeite hebben om alle benodigde hulp te vinden. Zij pleiten voor één centraal aanspreekpunt om de fragmentatie van hulpverlening te verminderen. Daarnaast wijzen zij op het belang van aanvullende ondersteuning, zoals budgetcoaching, om structurele armoede te doorbreken.

Perspectief beleidsmakers

Beleidsmakers bevestigen dat de huidige aanpak succes boekt in het verminderen van acute armoede. De gemeente investeert in toegankelijke regelingen en samenwerking met partners. Tegelijkertijd erkennen zij dat werkende armen en zelfstandig ondernemers moeilijker te bereiken zijn. Het ontbreken van een integraal loket belemmert een efficiëntere hulpverlening. Beleidsmakers benadrukken het belang van meer outreachend werk en eenvoudige procedures om de drempels verder te verlagen.

B&A. Doen wat werkt.

21. In hoeverre worden de gestelde doelen/resultaten behaald?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Vroegsignalering blijkt effectief in het bereiken van huishoudens met financiële problemen en het verhogen van succesvolle schuldhulpverleningstrajecten.
- Cliëntervaringsonderzoeken tonen aan dat schuldhulpverlening financiële rust brengt, maar werkenden met een laag inkomen minder goed worden bereikt.
- Aanvraagprocedures voor minimaregelingen worden als complex ervaren, wat drempels opwerpt voor inwoners.
- Programmabegroting 2023 bevestigt dat verbeterpunten uit klanttevredenheidsonderzoeken worden meegenomen in beleid, maar tijdsindicatoren ontbreken.
- Consulenten zien directe verlichting door financiële regelingen, maar merken angst voor terugvorderingen en onvoldoende bekendheid als belemmeringen.
- Beleidsmakers erkennen dat toegankelijkheid van regelingen verbeterd is, maar werkende armen en zelfstandigen moeilijk te bereiken blijven.

Onderbouwing

Perspectief beleidsrapportages

De verantwoording in beleidsrapportages laat zien dat de gemeente Nunspeet vorderingen maakt bij het behalen van de gestelde doelen. In lijn met de doelstellingen zoals geformuleerd in het 'Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023', is vroegsignalering effectief gebleken in het bereiken van meer huishoudens met financiële problemen. Daarnaast wordt melding gemaakt van een toename in het aantal succesvolle schuldhulpverleningstrajecten en het gebruik van minimaregelingen. Toch wordt in het 'Bijlage Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden' opgemerkt dat de integrale benadering verder kan worden versterkt om structurele armoedevermindering te realiseren.

Perspectief Cliëntervaringsonderzoeken Minima en Schuldhulpverlening 2021-2022

Uit de cliëntervaringsonderzoeken blijkt dat de gestelde doelen op het gebied van schuldhulpverlening en minimaregelingen grotendeels worden behaald, maar dat er verbeterpunten zijn. Inwoners die gebruikmaken van schuldhulpverlening ervaren meer financiële rust en structuur in hun financiën. Het merendeel van hen beoordeelt de ontvangen hulp als positief, waarbij aspecten zoals begeleiding en informatievoorziening goed worden gewaardeerd.

Voor minimaregelingen geldt dat een groot deel van de doelgroep deze regelingen kent en gebruikt, maar dat met name werkenden met een laag inkomen minder goed worden bereikt. Een aanzienlijk deel van de respondenten (inwoners) ervaart nog steeds drempels bij het aanvragen van regelingen, zoals een gebrek aan bekendheid of complexe aanvraagprocedures.

Perspectief programmabegroting 2023 Werk en Inkomen

Uit de programmabegroting 2023 Werk en Inkomen blijkt dat de gemeente Nunspeet een Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden heeft opgesteld, dat in juni 2023 door de raad is vastgesteld. Dit plan dient als leidraad voor de aanpak van armoede en schulden. De resultaten worden mede beoordeeld aan de hand van klanttevredenheidsonderzoeken, die input hebben geleverd voor verbeterpunten in de uitvoering.

Hoewel concrete tijdsindicatoren in de programmabegroting ontbreken, geeft de vaststelling van het uitvoeringsplan aan dat de gemeente stappen heeft gezet in het realiseren van haar doelstellingen. De effectiviteit van de maatregelen wordt gemonitord, maar verdere evaluaties en aanpassingen kunnen nodig zijn om de gestelde doelen volledig te behalen.

Perspectief consulenten van de gemeente

Gemeentelijke consulenten erkennen dat veel doelen worden gehaald, met name op het gebied van acute hulpverlening en vroegsignalering. Regelingen zoals de energietoeslag en individuele inkomenstoeslag bieden

directe financiële verlichting. Tegelijkertijd wijzen zij op belemmeringen, zoals de angst voor terugvorderingen en de beperkte bekendheid van sommige regelingen bij inwoners. De nadruk op psychosociale ondersteuning wordt gewaardeerd, maar er blijft behoefte aan meer capaciteit om maatwerk te leveren.

Perspectief beleidsmakers
Beleidsmakers benadrukken dat de gestelde doelen grotendeels worden behaald, vooral op het gebied van het vergroten van de toegankelijkheid van gemeentelijke regelingen en het verminderen van acute financiële nood. Ze erkennen echter dat kwetsbare groepen, zoals werkende armen en zelfstandig ondernemers, moeilijker te bereiken blijven. Om deze lacunes te dichten, wordt ingezet op het vereenvoudigen van procedures en het verbeteren van communicatie. Beleidsmakers onderstrepen het belang van het meten van de ervaren impact naast kwantitatieve indicatoren.

7.8.5 Bevindingen resultaten ten opzichte van de andere vier gemeenten en landelijk

22. Hoe verhouden de resultaten zich ten opzichte van landelijke cijfers?
23. Welke verschillen in resultaten zijn er tussen de vijf gemeenten in termen van bereik en effect?

Bevindingen op hoofdlijnen:
- In de vijf gemeenten blijkt het bereik van minimaregelingen wisselend en vaak lager dan gewenst, met verschillen per regeling en doelgroep, waarbij sommige voorzieningen beter worden benut dan het landelijke gemiddelde en andere juist duidelijk achterblijven.
- In alle vijf de gemeenten sluit de hulp volgens de meerderheid van de gesproken inwoners aan op hun behoeften.
- Gesproken inwoners van Nunspeet en Elburg missen flexibiliteit in de inkomensgrens, in Nunspeet en Putten ontbreekt maatwerk, en in Hattem worden de maatregelen niet als een blijvende oplossing gezien.

Onderbouwing
Exacte cijfers ontbreken voor de gemeenten Elburg. Onderstaand figuur 8 geeft een samenvatting van het bereik van alle vijf de gemeenten. Hieruit is af te leiden dat de gemeente Oldebroek, in vergelijking met de andere gemeenten, een hoger bereik heeft dan het landelijke gemiddeld. Medewerkers in de gemeente Hattem geven aan dat zij een hoog bereik hebben. Voor de gemeenten Nunspeet, Putten en Elburg geven medewerkers aan dat het bereik rond het landelijk gemiddelde of hieronder is.

Er is echter vrijwel geen verschil tussen alle vijf de gemeenten als het aankomt op de aansluiting van de hulp op de behoeften van de gesproken inwoners. Bij elke gemeente geeft de meerderheid van gesproken inwoners aan dat de hulp aansluit op hun behoeften en geen andere ondersteuning nodig hebben. Echter, is er wel wat verschil in de soort ondersteuning die gesproken inwoners nodig hebben: Bij de gemeente Oldebroek geven de gesproken inwoners aan geen andere vormen van ondersteuning nodig te hebben, terwijl bij alle andere 4 de gemeenten hier wel sprake van is. Zowel gemeente Nunspeet als gemeente Elburg missen de gesproken respondenten flexibiliteit in de inkomensgrens. Ook bij zowel gemeente Nunspeet als gemeente Putten ontbreekt er maatwerk volgens gesproken respondenten. Verder vinden meerdere gesproken inwoners bij de gemeente Hattem dat de maatregelen geen blijvende oplossing bieden.

Figuur 8. Bereik en effect van de vijf gemeenten

Gemeenten	Bereik	Effect	Opmerkingen
Elburg	Exacte cijfers over het bereik ontbreken. Consulenten en beleidsmakers geven aan dat specifieke groepen moeilijk bereikbaar zijn.	De meerderheid van de gesproken inwoners geeft aan dat de hulp aansluit op hun behoeften, maar dat de hulp hun problemen niet volledig oplost.	Gesproken inwoners net boven de inkomensgrens missen flexibiliteit in ondersteuning. Ook focust soms de gemeente volgens gesproken inwoners zich te sterk op regels en biedt zij onvoldoende persoonlijke begeleiding.

B&A. Doen wat werkt.

Hattem	De voornaamste minimaregelingen in Hattem kennen een bereik dat varieert tussen 17% en 33%. Het bereik van de Energietoeslag lag in 2023 op 133% van de doelgroep. Verschillen tussen bereiken hangen samen met de voorwaarden die per regeling gelden.	De meerderheid van de gesproken inwoners geeft aan dat de instrumenten aansluiten op hun behoeften en geven aan geen andere vormen van ondersteuning nodig te hebben.	Een minderheid van de gesproken inwoners ervaart de ondersteuning als voldoende voor structurele verbetering. De maatregelen verlichten financieel, maar bieden echter geen blijvende oplossing en voorkomen geen toekomstige problemen.
Nunspeet	Het bereik van de collectieve zorgverzekering en de bijdrage voor sport & cultuur ligt boven of op het niveau van het landelijk gemiddelde, terwijl het bereik van kwijtschelding gemeentelijke belastingen en individuele inkomenstoeslag lager dan het landelijk gemiddelde ligt.	De meerderheid van de gesproken respondenten (inwoners) geeft aan dat de ontvangen ondersteuning hen daadwerkelijk heeft geholpen in hun financiële situatie. Zij benoemen expliciet dat de regelingen bijdragen aan het bekostigen van noodzakelijke uitgaven, zoals zorgverzekering, huishoudelijke apparaten en sportactiviteiten.	Inkomensondersteunende maatregelen sluiten niet altijd aan bij de behoeften van alle respondenten (inwoners). Zo ontdekte meerdere gesproken respondenten pas laat dat zij recht hadden op bepaalde voorzieningen, vaak via informele netwerken in plaats van de gemeente. Of konden zij geen gebruik maken van ondersteuning door een net te hoog inkomen, of ervaarden zij dat de hulp niet aansloot op hun persoonlijke situatie, bijvoorbeeld door taalbarrières of een gebrek aan begeleiding.
Oldebroek	Het bereik van de Individuele Inkomenstoeslag en de Energietoeslag ligt boven het landelijk gemiddelde, terwijl het bereik van de overige regelingen rond het landelijk gemiddelde ligt.	De meerderheid van de gesproken inwoners geeft aan daadwerkelijk geholpen te zijn met de ingezette instrumenten. Ze zorgen niet alleen voor financiële stabiliteit maar versterken ook het emotionele en sociale welzijn.	De gesproken inwoners geven aan geen andere vormen van ondersteuning nodig te hebben. De persoonlijke benadering van de gemeente wordt meerdere keren benadrukt en als waardevol ervaren.
Putten	Exacte cijfers over gebruik zijn aanwezig**:** Het gebruik van regelingen is 16% (bron: onderzoeksrapport Kwiz 2021) en wordt mogelijk veroorzaakt door een cultuur van zelfoplossing en wantrouwen in de overheid. Het gebruik van de energietoeslag was: 93% in 2021, 91% in 2022 en 63% in 2023. Verder is de exacte potentiële doelgroep onbekend, omdat gemeenten geen inzicht heeft in de inkomens van alle inwoners. De beleidsmedewerker geeft aan dat de doelgroep wordt gehalveerd, doordat de helft boven de inkomensgrens zit en bij nader inzien geen aanspraak maakt op	De meerderheid van de gesproken inwoners geeft aan dat de instrumenten aansluiten op hun behoeften en geven aan geen andere vormen van ondersteuning nodig te hebben.	Een minderheid van de gesproken inwoners geeft aan dat zij andere vormen van ondersteuning nodig hebben zoals gepaste huisvesting, meer financiële rust bij een slechte fysieke- en mentale gezondheid, maatwerk bij taalcursus en maatwerk bij Volwassenenfonds Sport & Cultuur.

	gemeentelijke ondersteuning. CBS-cijfers tonen aan dat 21,5% van de huishoudens die onder het sociaal minimum vallen gebruik maakt van de beschikbare voorzieningen.		

24. Wat kunnen de gemeenten van elkaar leren?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Leren van het Financieel Trefpunt in Elburg: Dit laagdrempelige model kan, aangepast aan de lokale context van Nunspeet, breder worden ingezet om inwoners te helpen.
- Andere gemeenten laten zien dat vereenvoudiging van procedures de toegang tot regelingen verbetert.
- Nunspeet overweegt bepaalde minimaregelingen langer toe te kennen, zonder volledige automatische toekenning.
- Integrale aanpak schuldhulpverlening en sociaal-maatschappelijk werk: Door gezamenlijke intake en doorlopende begeleiding kan duurzame ondersteuning worden geboden; verdere verbetering ligt in het stroomlijnen van processen en het versterken van samenwerking.

Onderbouwing

Uit gesprekken met beleidsmakers en consulenten blijkt dat gemeente Nunspeet openstaat voor het leren van andere gemeenten, maar ook erkent dat niet alle werkwijzen direct toepasbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is de manier waarop andere gemeenten het eigen risico compenseren of het Financieel Trefpunt inzetten, zoals in Elburg, waar dit concept als voorbeeld dient. Dit toont aan dat succesvolle initiatieven elders kunnen worden aangepast aan de lokale context van Nunspeet.

Daarnaast overweegt Nunspeet om minimaregelingen meerjarig te verstrekken, maar zonder volledige ambtshalve toekenning[8]. Andere gemeenten laten zien dat het vereenvoudigen van aanvraagprocedures drempels verlaagt, terwijl automatische toekenning niet altijd wenselijk is.

Uit het gesprek met beleidsmedewerkers blijkt dat Nunspeet een integrale werkwijze hanteert waarbij schuldhulpverlening en maatschappelijk werk nauw samenwerken. Zo vindt de intake gezamenlijk plaats en blijft maatschappelijk werk betrokken tijdens het hele schuldentraject. Deze aanpak verschilt van die in omliggende gemeenten en wordt door Nunspeet als effectief ervaren. Verdere verbetering ligt volgens de gemeente in het versterken van samenwerking en het nog beter stroomlijnen van processen om inwoners snel en passend te kunnen helpen.

7.8.6 Bevindingen positionering raad

25. Hoe wordt de raad geïnformeerd over het armoedebeleid/schuldhulpverlening en de uitvoering ervan?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De raad ontvangt periodieke updates via de P&C-cyclus, inclusief kwartaalrapportages met kwantitatieve gegevens. Kwalitatieve informatie wordt gedeeld via aparte sessies of aanvullende toelichtingen.
- Beleids- en uitvoeringsplannen worden voorafgegaan door startnotities, waarin de raad input kan geven over de beleidsrichting.
- Themabijeenkomsten en informele overleggen bieden ruimte voor verdieping in onderwerpen zoals schuldhulpverlening en het bereiken van werkende armen.

[8] De beleidsmedewerker geeft aan dat er een voorstel voor nieuwe beleidsregels in december 2025 mogelijk naar de raad wordt verstuurd, waarin ook de ambtshalve toekenning wordt geregeld.

- Evaluatie van beleid gebeurt steeds vaker met betrokkenheid van de raad, onder andere door het delen van pilotresultaten en feedback van inwoners en partners.

Onderbouwing

Perspectief Beleidsmakers

De gemeenteraad wordt op diverse manieren geïnformeerd over het armoedebeleid en de schuldhulpverlening. Beleidsmedewerkers geven aan dat de raad periodiek updates ontvangt via de P&C-cyclus (Planning en Control), waaronder kwartaalrapportages waarin voortgang en prestatie-indicatoren worden besproken. Deze rapportages bevatten met name kwantitatieve gegevens, zoals het aantal huishoudens dat gebruik maakt van minimaregelingen. Kwalitatieve informatie wordt gedeeld in aparte sessies of via aanvullende toelichting, maar is geen vast onderdeel van de P&C-rapportages.

Daarnaast worden bij specifieke beleidsplannen en uitvoeringsplannen, zoals het 'Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden', startnotities voorgelegd aan de raad. In deze startnotities wordt input van de raad gevraagd om de richting van het beleid te bepalen. Dit biedt de raad de mogelijkheid om actief bij te dragen aan de prioritering en vormgeving van maatregelen.

Tijdens de uitvoering van maatregelen wordt de raad incidenteel betrokken via themasessies die op specifieke thema's worden ingepland, zoals de effectiviteit van schuldhulpverlening of het bereiken van werkende armen. Daarnaast worden relevante stukken, zoals voortgangsnotities of evaluaties van pilots, ter kennisname met de raad gedeeld. Deze momenten bieden gelegenheid om de raad te informeren en waar nodig het gesprek aan te gaan over actuele ontwikkelingen.

Volgens de wethouder wordt de gemeenteraad steeds meer betrokken bij de evaluatie van het beleid. Dit gebeurt onder andere door het delen van resultaten van pilots, zoals de uitbreiding van zwemlesregelingen voor kinderen. De raad ontvangt hierbij feedback van inwoners en partners, wat helpt bij het bepalen van eventuele bijsturing

26. Kan de raad met de geboden informatie zijn kaderstellende en controlerende rol adequaat vervullen?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De raad wordt als goed geïnformeerd ervaren en is over het algemeen tevreden met de mate van informatievoorziening.
- Rapportages bieden inzicht in de voortgang en prestaties van regelingen, wat de raad helpt bij haar controlerende en kaderstellende rol.
- Samen met een afvaardiging van de commissie P&C is een set van prestatie-indicatoren opgesteld; deze wordt als passend ervaren, maar blijft onderwerp van doorontwikkeling.
- Beleidsmakers geven aan vermoeden te hebben dat de raad over het algemeen tevreden is met de informatievoorziening en betrokken is bij de ontwikkelingen.

Onderbouwing

Perspectief Beleidsmakers

De beleidsmakers geven aan vermoeden te hebben dat de raad over het algemeen tevreden is met de mate van informatievoorziening en als betrokken wordt ervaren. De rapportages geven inzicht in de voortgang en prestaties van regelingen en ondersteunen de raad bij haar kaderstellende en controlerende rol. Daarnaast is in overleg met een afvaardiging van de commissie P&C een set prestatie-indicatoren opgesteld die als werkbaar wordt gezien, maar waarvan beleidsmakers aangeven dat deze verder ontwikkeld kan worden in een continu proces van verbetering.

7.8.7 Toetsing normenkader

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:

- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm.

B&A. Doen wat werkt.

- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Normen	Toetsing
De gemeenten hebben de volledige doelgroep in beeld.	Voldoet merendeels – De gemeente heeft inzicht in de doelgroep, maar werkende armen en zelfstandig ondernemers blijven lastig te bereiken.
Doelen zijn concreet en resultaatgericht geformuleerd en bevatten indicatoren en streefwaarden.	Voldoet grotendeels – Doelen zijn vastgelegd in beleidsstukken en er worden prestatie-indicatoren gehanteerd, maar tijdsindicatoren ontbreken.
Sprake is van een analyse van de opgave rondom armoede en een daarop gebaseerde beleidsambitie.	Voldoet – De gemeente heeft een duidelijke visie op armoedebestrijding en schuldhulpverlening gebaseerd op onderzoek en beleidsstukken.
De gemeente betrekt inwoners bij het opstellen van het beleid (doelen).	Voldoet grotendeels – Inwoners worden betrokken via cliëntenraadplegingen en inspraakmomenten.
De gemeente betrekt inwoners bij de inrichting van de uitvoering van maatregelen en de armoedeaanpak.	Voldoet merendeels – Bewoners geven input via panels en feedbackrondes, maar implementatie van deze input blijft een uitdaging.
De gemeente vraagt periodiek aan de doelgroepen van het beleid wat goed gaat en wat beter kan in de uitvoering.	Voldoet. De gemeente voert periodiek klanttevredenheidsonderzoeken uit en spreekt met inwoners en maatschappelijke partners over wat goed gaat en wat beter kan in de uitvoering.
Inwoners die gebruik maken van inkomensondersteunende maatregelen en schuldhulpverlening geven aan dat zij hierdoor beter kunnen rondkomen.	Voldoet merendeels – Veel inwoners ervaren baat bij de ondersteuning, maar late ontdekking van regelingen en complexe procedures blijven een probleem.
De gemeente monitort het doelbereik.	Voldoet grotendeels – Doelbereik wordt gemeten via rapportages en onderzoeken, maar niet altijd gekoppeld aan concrete beleidsaanpassingen.
De beoogde doelen en resultaten worden gerealiseerd.	Voldoet merendeels – Vroegsignalering en schuldhulpverlening boeken succes, maar werkende armen en zelfstandigen worden minder goed bereikt.
De raad wordt minimaal jaarlijks geïnformeerd over het bereik en het effect van het armoedebeleid en schuldhulpverlening.	Voldoet – De raad ontvangt periodieke updates via de P&C-cyclus en evaluatierapportages.
De raad kan met de geboden informatie over het bereik en het effect van het armoedebeleid en schuldhulpverlening de controlerende en kaderstellende rol vervullen.	Voldoet grotendeels – Beleidsmedewerkers geven aan dat de raad over het algemeen tevreden is met de informatievoorziening. Rapportages bieden inzicht in prestaties en voortgang. In samenwerking met de commissie P&C is een set prestatie-indicatoren ontwikkeld; verdere doorontwikkeling hiervan is gewenst.

Bijlage

Bijlage 1: Overzicht van ingezette regelingen per gemeente

Tabel 11. Ingezette ondersteuning per gemeente					
Regeling	**Elburg**	**Hattem**	**Nunspeet**	**Oldebroek**	**Putten**
Bijzondere bijstand	▪ Bijdrage voor bijzondere en noodzakelijke kosten ▪ Inkomen < bijstandsnorm	▪ Noodzakelijke, eenmalige uitgaven, zoals bewindvoering of rechtsbijstand. Ook voor medische kosten. ▪ Inkomen: tot 120% van de bijstandsnorm ▪ Leeftijd: ouder dan 18 jaar ▪ O.a. voor medische kosten	▪ Bijdrage voor bijzondere en noodzakelijke kosten ▪ Inwoners met onvoldoende draagkracht om bijzondere noodzakelijke kosten zelf te betalen. Afhankelijk van de situatie kunnen ook inwoners met een inkomen boven 120% van de bijstandsnorm in aanmerking komen.	▪ Bijdrage voor bijzondere en noodzakelijke kosten ▪ Inkomen: tot 120% van de bijstandsnorm	▪ Bijdrage voor bijzondere en noodzakelijke kosten ▪ De inwoner kan de kosten niet betalen van zijn of haar inkomen of spaargeld en er is geen andere regeling die de kosten kan vergoeden
Individuele inkomenstoeslag	▪ Toeslag naast laag inkomen ▪ Inkomen was afgelopen 3 jaar op bijstandsniveau	▪ Onverwachte uitgaven, zoals vervanging van een kapotte wasmachine ▪ Inkomen: tot 120% van de bijstandsnorm Leeftijd: ouder dan 21 jaar. De aanvrager heeft: geen perspectief op inkomensverbetering; al het mogelijke gedaan om een hoger inkomen te krijgen; afgelopen jaar niet eerder inkomenstoeslag ontvangen (tussen twee toekenningen moet minimaal één jaar zitten)	▪ Toeslag naast laag inkomen ▪ Inkomen was afgelopen 3 jaar lager dan 120% van het sociaal minimum.	▪ Toeslag naast laag inkomen ▪ Inkomen was afgelopen 3 jaar lager dan 120% en geen zicht op hoger inkomen	▪ Toeslag naast laag inkomen ▪ Inkomen was afgelopen 3 jaar lager dan 110% en weinig vermogen

Woonkostentoeslag	▪ Tijdelijke bijdrage bij inkomensdaling	▪ Tijdelijke bijdrage bij inkomensdaling ▪ Gaat via Bijzondere Bijstand	▪ Tijdelijke bijdrage bij inkomensdaling ▪ Gaat via Bijzondere Bijstand	▪ Tijdelijke bijdrage bij inkomensdaling ▪ Vertrekken woonkostentoeslag gaat via Bijzondere Bijstand	X
Incidentele vergoeding	X	X	X	X	▪ Eenmalige bijdrage tot €350 voor maatschappelijke activiteiten ▪ Inkomen is < 130% dan de voor inwoner geldende bijstandsnorm
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	▪ Kwijtschelding gemeentelijke belastingen ▪ Toekenning wordt bepaald op basis van kostendelers-norm	▪ Kwijtschelding gemeentelijke belastingen ▪ Op of rond bijstands- of AOW niveau. Er wordt rekening gehouden met kostendelers	▪ Bijdrage gemeentelijke belastingen ▪ Inwoner heeft een inkomen dat afgelopen 3 maanden lager was dan 120% van de bijstandsnorm	▪ Kwijtschelding gemeentelijke belastingen ▪ Toekenning wordt bepaald op basis van kostendelers-norm	▪ Kwijtschelding gemeentelijke belastingen ▪ De inwoner krijgt geen kwijtschelding als er voldoende betalingscapaciteit en/of vermogen is. Onder vermogen verstaat de gemeente onder andere: o De overwaarde van een eigen woning. o Banksaldi. o Eén voertuig met een waarde van meer van € 3.350,00. Tenzij deze echt onmisbaar is in verband met beroep of invaliditeit. o 2 voertuigen of meer. o Een caravan, camper, boot, motor, waardevolle inboedel,

					verzamelingen of (kunst)collecties. ○ Een stuk grond en/of een tweede woning. ○ Effecten, spaarbrieven, levensverzekeringen
Energiecontract via de gemeente (via partner)	▪ Advies op maat voor het besparen op energiekosten ▪ Geen specifieke doelgroep beschreven	BS&F via www.gezondverzekerd.nl/hattem	▪ Inwoners kunnen hiervan gebruik maken via www.gezondverzekerd.nl	▪ Advies op maat voor het besparen op uw energiekosten ▪ Geen specifieke doelgroep beschreven	X
Witgoedregeling of omruilregeling	X	▪ Via Jouwbespaarhulp, één stuk verouderd witgoed per adres vervangen voor een duurzaam apparaat. ▪ Inkomen tot 130%	▪ Vervangen van oude en kapotte apparaten door nieuwe, duurzame witgoedapparaten voor inwoners die het niet kunnen betalen ▪ Inkomen is < 130% dan de voor inwoner geldende bijstandsnorm	▪ Er kan één verouderd of kapot witgoedapparaat worden omgeruild voor een nieuw energiezuinig apparaat ▪ Inkomen was afgelopen 3 maanden lager dan 150%	X
Studietoeslag	▪ Een toeslag tijdens studie ▪ Scholieren of studenten met een medische beperking waardoor inwoner niet kan werken naast studie	▪ Een toeslag tijdens studie De aanvrager: ▪ Ontvangt studiefinanciering of tegemoetkoming scholieren; ▪ Ontvangt geen Wajonguitkering; ▪ Kan niet door een structurele medische beperking werken naast studie (onafhankelijke medische advies mogelijk vereist voor beoordeling)	▪ Een toeslag tijdens studie ▪ Scholieren of studenten met een medische beperking waardoor inwoner niet kan werken naast studie	▪ Een toeslag tijdens studie ▪ 15 jaar of ouder met een medische beperking waardoor inwoner niet kan werken naast studie	▪ Een toeslag tijdens studie ▪ 15 jaar of ouder met een medische beperking waardoor inwoner niet kan werken naast studie

Activiteitenbijdrage	▪ Elburg heeft een activiteitenbijdrage. Dit is het Kind- en volwassenenpakket.	▪ Activiteiten, zoals sport, bibliotheek of internet ▪ Inkomen: tot 120% van de bijstandsnorm ▪ Leeftijd: ouder dan 18 jaar ▪ Het is daarnaast mogelijk om voor kinderen die opgroeien in minimagezinnen ondersteuning aan te vragen.	▪ Dit is gelijk aan Bijdrage Sport en Cultuur ▪ Inkomen: tot 120% van de bijstandsnormen was afgelopen 3 maanden lager dan 120%.	▪ Bijdrage om activiteiten te ondernemen ▪ Inkomen is < dan 120% dan de geldende bijstandsnorm	X
Collectieve zorgverzekering	▪ Collectieve zorgverzekering ▪ Inkomen is < dan 120% dan de geldende bijstandsnorm	▪ Collectieve zorgverzekering ▪ Inkomen is < dan 120% dan de geldende bijstandsnorm	▪ Collectieve zorgverzekering ▪ Inkomen is < dan 120% dan de geldende bijstandsnorm	▪ Collectieve zorgverzekering ▪ Inkomen is < dan 120% dan de geldende bijstandsnorm	X
Compensatie eigen risico	▪ Een financiële tegemoetkoming voor eigen risico ▪ Inwoners met een laag inkomen	X	▪ Een financiële tegemoetkoming voor eigen risico ▪ Vanaf 1 januari 2026	▪ Een financiële tegemoetkoming voor eigen risico ▪ Inkomen is < dan 120% dan de geldende bijstandsnorm	X
Tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten	X	▪ Tegemoetkoming zorgkosten ▪ Inkomen: tot 130% van de bijstandsnorm ▪ Leeftijd: ouder dan 18 jaar ▪ Chronisch ziek of gehandicapt; ▪ Maakt geen gebruik van de collectieve ziektekostenverzekering; ▪ Verplichte eigen risico voor de zorgverzekering helemaal gebruikt	X	X	▪ Een financiële tegemoetkoming voor hoge zorgkosten

Leefgeld Oekraïners	▪ Inwoners uit Oekraïne hebben in bepaalde omstandigheden recht op leefgeld vanuit de gemeente	▪ Inwoners uit Oekraïne hebben in bepaalde omstandigheden recht op leefgeld vanuit de gemeente	▪ Inwoners uit Oekraïne hebben in bepaalde omstandighe den recht op leefgeld vanuit de gemeente	▪ Inwoners uit Oekraïne hebben in bepaalde omstandighede n recht op leefgeld vanuit de gemeente	▪ Inwoners uit Oekraïne hebben in bepaalde omstandigheden recht op leefgeld vanuit de gemeente
Sociaal Medische Indicatie (SMI)	▪ Wanneer kinderopvang noodzakelijk is vanwege lichamelijke, psychische of sociale problemen en er geen recht is op kinderopvang-toeslag via de belastingdienst, kan een gemeentelijke vergoeding worden aangevraagd op basis van een SMI ▪ Voor kinderen tussen de 0 en 13 jaar	▪ Wanneer kinderopvang noodzakelijk is vanwege lichamelijke, psychische of sociale problemen en er geen recht is op kinderopvang-toeslag via de belastingdienst, kan een gemeentelijke vergoeding worden aangevraagd op basis van een SMI	▪ Wanneer kinderopvang noodzakelijk is vanwege lichamelijke, psychische of sociale problemen en er geen recht is op kinderopvang-toeslag via de belastingdienst, kan een gemeentelijke vergoeding worden aangevraagd op basis van een SMI ▪ Voor kinderen tussen de 0 en 13 jaar	▪ Wanneer kinderopvang noodzakelijk is vanwege lichamelijke, psychische of sociale problemen en er geen recht is op kinderopvang-toeslag via de belastingdienst, kan een gemeentelijke vergoeding worden aangevraagd op basis van een SMI. ▪ Voor kinderen tussen de 0 en 13 jaar	▪ Wanneer kinderopvang noodzakelijk is vanwege lichamelijke, psychische of sociale problemen en u geen recht heeft op kinderopvangtoeslag via de Belastingdienst of UWV, kan in Putten via een Sociaal-Medische Indicatie (SMI) een gemeentelijke vergoeding worden aangevraagd. ▪ Voor kinderen tussen de 0 en 12 jaar.
Tegemoetkoming kinderopvang	▪ Extra kinderopvang-toeslag via de gemeente aanvragen, bovenop de toeslag van de belastingdienst ▪ Alleenstaande ouders op bijstandsniveau	▪ Ouders die een uitkering ontvangen en kinderopvang nodig hebben tijdens werk-,inburgerings-trajecten of onderwijs ▪ Ontvangt bijstandsuitkering; Maakt gebruik van een re-integratietraject **of** jonger dan 18; Volgt een opleiding **of** staat ingeschreven bij een	▪ Ouders die een uitkering ontvangen en kinderopvang nodig hebben tijdens werk- of inburgerings-trajecten ▪ Ontvangt bijstandsuitkering; Maakt gebruik van een re-integratietraject **of** jonger dan 18;	▪ Ouders die een uitkering ontvangen en kinderopvang nodig hebben tijdens werk- of inburgerings-trajecten	X

		school of onderwijsinstelling	Volgt een opleiding **of** staat ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling		
Leermiddelen middelbare school	Leermiddelen (schoolspullen) kunnen uit het Kindpakket betaald worden	X	▪ Een extra vergoeding vanuit de activiteitenbijdrage voor kinderen die van de basisschool naar de middelbare school gaan ▪ Vanaf 1 januari 2026	▪ Een extra vergoeding vanuit de activiteitenbijdrage voor kinderen die van de basisschool naar de middelbare school gaan	▪ Een vergoeding voor kinderen die leermiddelen nodig hebben die verplicht worden door de middelbare school
Jongeren in beeld	▪ Inwoners tussen 18 en 27 jaar zonder werk of opleiding, maar die graag iets willen doen, kunnen hulp krijgen van de gemeente. Zelfs als werk of school op dit moment nog te veel gevraagd is, biedt de gemeente ondersteuning om verder te komen	X	▪ Inwoners tussen 18 en 27 jaar zonder werk of opleiding, maar die graag iets willen doen, kunnen hulp krijgen van de gemeente. Zelfs als werk of school op dit moment nog te veel gevraagd is, biedt de gemeente ondersteuning om verder te komen	X	▪ Inwoners tussen 18 en 27 jaar zonder werk of opleiding, maar die graag iets willen doen, kunnen hulp krijgen van de gemeente. Zelfs als werk of school op dit moment nog te veel gevraagd is, biedt de gemeente ondersteuning om verder te komen
Mantelzorgcompliment* *Deze regeling raakt zijdelings aan het armoede- en schuldenbeleid, maar is niet direct gericht op het verminderen van armoede- en schuldenproblematiek. Verschillende gemeenten hebben (ambtelijk) gevraagd deze regeling wel toe te voegen in het overzicht.	▪ Stichting WIEL deelt jaarlijks, namens de gemeente, een mantelzorgwaardering uit aan geregistreerde mantelzorgers	▪ Mantelzorgers krijgen €100 waardering ▪ Voorwaarde: minimaal 3 maanden, minimaal 8 uur per week zorg. Zorgvrager woont in Hattem	▪ Mantelzorgers krijgen €100 waardering ▪ Voorwaarde: minimaal 3 maanden, minimaal 8 uur per week zorg. Zorgvrager woont Nunspeet	▪ Mantelzorgers ontvangen een attentie rond de Dag van de Mantelzorg	▪ Mantelzorgers krijgen €100 waardering ▪ Voorwaarde: Minimaal 3 maanden en minimaal 8 uur per week onbetaald hulp heeft geboden ▪ Kan vanaf begin september t/m eind oktober bij Putten voor Elkaar worden

					aangevraagd. Ook kan iemand ook zijn/haar eigen mantelzorger opgeven en is er een speciale waardering voor jonge mantelzorgers (leeftijd 6 t/m 17 jaar).
Jouw Bespaarhulp		▪ Gratis hulp bij energiebesparing (folie, tochtstrippen, ledlampen). ▪ Soms vervanging oude apparaten. ▪ Voor inkomens tot 130% bijstandsnorm.			▪ In gemeente Putten heet dit "energiecoach/isoleren op maat" ▪ De energiecoach gaat gratis als getrainde vrijwilliger met de inwoner in gesprek. De energiecoach kan de inwoner adviseren over veel verschillende onderwerpen, zoals hoe een inwoner de energierekening kan verlagen, welke lokale en landelijke subsidies interessant zijn, hoe de inwoner beter kan isoleren etc. ▪ De adviseur bekijkt het huis van de inwoner en stelt een rapport op. In dit rapport staan maatregelen die het huis van de inwoner beter isoleren. ▪ Samen met de adviseur maakt de inwoner een plan welke maatregelen er uitgevoerd gaan worden.

					▪ De gemeente helpt de inwoner bij de uitvoering hiervan. ▪ Voor inkomens tot 130% bijstandsnorm.
Menstruatie uitgiftepunt	▪ Gratis menstruatieproducten voor vrouwen/meisjes met laag inkomen. ▪ Toegang is anoniem en laagdrempelig.	▪ Gratis menstruatieproducten voor vrouwen/meisjes met laag inkomen. ▪ Toegang is anoniem en laagdrempelig.	▪ Gratis menstruatieproducten voor vrouwen/meisjes met laag inkomen. ▪ Toegang is anoniem en laagdrempelig.	▪ Gratis menstruatieproducten op verschillende locaties in de gemeente Oldebroek (o.a. dorpshuizen, gemeentehuis, middelbare school)	
Partners					
Voedselbank	▪ 1x per week een gratis voedselpakket ▪ Inwoners met onvoldoende inkomen om eten te kopen	▪ Inwoners uit Hattem kunnen gebruik maken van de voedselbank in Zwolle	▪ Stichting Voedselhulp (niet aan voedselbank gelieerd) ▪ 1x per week een gratis voedselpakket ▪ Inwoners met onvoldoende inkomen om eten te kopen	▪ 1x per week een gratis voedselpakket ▪ Inwoners met onvoldoende inkomen om eten te kopen	▪ 1x per week een gratis voedselpakket ▪ Inwoners met onvoldoende inkomen om eten te kopen
Hulpfonds (Maatwerkfonds in Hattem)	X	▪ Flexibele hulp bij bijzondere situaties waar andere regelingen niet voldoen. ▪ Geen vaste inkomensgrens; beoordeling per geval.	▪ Inwoners die ondersteuning nodig hebben om bepaalde kosten te betalen ▪ Iedere inwoner die niet of moeilijk kan rondkomen. Geen harde inkomensgrens.	X	X
Volwassenenfonds Sport & Cultuur	▪ Elburg heeft geen deelname aan het Volwassenensport cultuurfonds maar heeft het Volwassenenpakket.	X	▪ Volwassenen kunnen lid worden van een sport- of cultuuraanbieder	▪ Volwassenen kunnen lid worden van een sport- of cultuuraanbieder	▪ Volwassenen kunnen lid worden van een sport- of cultuuraanbieder

			▪ Volwassenen van 18 jaar en ouder met een laag inkomen. Geen harde inkomensgrens. Bijvoorbeeld inwoners met een uitkering, in de schuldsanering zitten of een inkomen onder 120% van sociaal minimum hebben	▪ Volwassenen van 18 jaar en ouder met een laag inkomen. Bijvoorbeeld inwoners met een uitkering, in de schuldsanering zitten of een inkomen onder 120% van sociaal minimum hebben	▪ Volwassenen van 18 jaar en ouder met een laag inkomen. Bijvoorbeeld inwoners met een uitkering, in de schuldsanering zitten of een inkomen onder 130% van sociaal minimum hebben
Jeugdfonds Sport & Cultuur	▪ Elburg heeft geen deelname aan het Jeugdsport cultuurfonds maar heeft het Kindpakket	X	▪ Kinderen kunnen lid worden van een sport- of cultuuraanbieder ▪ Kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 17 jaar met ouders met een laag inkomen. Geen harde inkomensgrens. Bijvoorbeeld gezinnen met een uitkering, in de schuldsanering zitten of een inkomen onder 120% van sociaal minimum hebben	▪ Kinderen kunnen lid worden van een sport- of cultuuraanbieder ▪ Kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 17 jaar met ouders met een laag inkomen. Bijvoorbeeld gezinnen met een uitkering, in de schuldsanering zitten of een inkomen onder 120% van sociaal minimum hebben	▪ Kinderen kunnen lid worden van een sport- of cultuuraanbieder ▪ Kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 17 jaar met ouders met een laag inkomen. Bijvoorbeeld gezinnen met een uitkering, in de schuldsanering zitten of een inkomen onder 130% van sociaal minimum hebben
Sam& voor alle kinderen[9]	▪ Dit is een informerende en doorverwijzende website van de organisaties Stichting Leergeld, Stichting Jarige Job, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Nationaal	▪ Dit is een informerende en doorverwijzende website van de organisaties Stichting Leergeld, Stichting Jarige Job, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Nationaal Fonds Kinderhulp en Jeugd Educatie Fonds voor alle	X	X	▪ Dit is een informerende en doorverwijzende website van de organisaties Stichting Leergeld, Stichting Jarige Job, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Nationaal Fonds Kinderhulp en Jeugd

[9] Samenwerking tussen organisaties die regelingen aanbieden.

B&A. Doen wat werkt.

	Fonds Kinderhulp en Jeugd Educatie Fonds voor alle aanwezige inkomensvoorziening en voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen ▪ Aanvrager ontvangt geen geld: voorzieningen worden door partners geregeld; club/lesgever/leverancier worden rechtstreeks betaald. ▪ Leeftijd: voor kinderen en jongeren van 0 tot 21 jaar. Inkomsten: Ouders met een uitkering (bijstand, WIA, WW); Werkende ouders met een laag inkomen; Ondernemers/ZZP'ers met weinig werk of inkomen; Ouders met schulden	aanwezige inkomensvoorzieningen voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen ▪ Aanvrager ontvangt geen geld: voorzieningen worden door partners geregeld; club/lesgever/leverancier worden rechtstreeks betaald. ▪ Leeftijd: voor kinderen en jongeren van 0 tot 21 jaar. Inkomsten: Ouders met een uitkering (bijstand, WIA, WW); Werkende ouders met een laag inkomen; Ondernemers/ZZP'ers met weinig werk of inkomen; Ouders met schulden			Educatie Fonds voor alle aanwezige inkomensvoorzieningen voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen ▪ Aanvrager ontvangt geen geld: voorzieningen worden door partners geregeld; club/lesgever/leverancier worden rechtstreeks betaald. ▪ Leeftijd: voor kinderen en jongeren van 0 tot 21 jaar. Inkomsten: Ouders met een uitkering (bijstand, WIA, WW); Werkende ouders met een laag inkomen; Ondernemers/ZZP'ers met weinig werk of inkomen; Ouders met schulden
Vakantiebank	X	X	X	X	▪ Wanneer een inwoner geen uitzicht heeft op vakantie en de afgelopen drie jaar niet op vakantie is geweest ▪ Gezinnen met een laag inkomen met een geldige aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren (AVP)

Stichting Leergeld					
Leermiddelen basisschool	X	X	X	X	▪ Een vergoeding voor kinderen die leermiddelen nodig hebben die verplicht worden door de basisschool ▪ Voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Voor inwoners uit de gemeente Putten aanvraag via Stichting Leergeld Randmeren geldt een hogere grens, 130% van het bijstandsniveau. De bedragen hier zijn: ○ **Alleenstaande ouder:** Maximaal € 1.616 per maand ○ **Twee ouder gezin:** Maximaal € 2.308 per maand ○ Vanuit de stichting wordt gekeken naar het daadwerkelijk te besteden inkomen. Dus als de inwoner meer verdient, maar hoge woonlasten of schulden hebt, kan het zijn dat de inwoner toch in aanmerking komt voor een bijdrage.
Laptopregeling voor kinderen	▪ Via het kindpakket kunnen ouders met een laag inkomen deze kosten	▪ Laptopregeling voor kinderen ▪ Aanvraagformulier via gemeente	▪ Vanaf 1 januari 2026. Regels worden nog uitgewerkt.	X	▪ Een vergoeding voor kinderen die leermiddelen nodig hebben die verplicht

	declareren. Dit kan eens per 5 jaar na overleg met de gemeente. ▪ Het kindpakket is € 300 per kind per jaar voor kinderen van 0-3 jaar. Het kindpakket is € 700 per kind per jaar voor kinderen van 4-17 jaar bij een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm of € 350 per jaar bij een inkomen tussen de 120% en 130% van de bijstandsnorm.	▪ Uitsluitend voor kinderen vanaf 12 jaar ▪ Refurbished laptop. Indien een laptop of tablet via school moet worden aangeschaft, kan een deel door Leergeld en een deel door de school worden betaald.	▪ Ook wordt vanaf 1 januari 2026 een fietsregeling geïntroduceerd. Regels worden nog uitgewerkt.		worden door de basisschool ▪ Voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Voor inwoners uit de gemeente Putten aanvraag via Stichting Leergeld Randmeren geldt een hogere grens, 130% van het bijstandsniveau. De bedragen hier zijn: ○ **Alleenstaande ouder:** Maximaal € 1.616 per maand ○ **Twee ouder gezin:** Maximaal € 2.308 per maand ▪ Vanuit de stichting wordt gekeken naar het daadwerkelijk te besteden inkomen. Dus als de inwoner meer verdient, maar hoge woonlasten of schulden hebt, kan het zijn dat de inwoner toch in aanmerking komt voor een bijdrage.
Participatie					
Re-integratie/hulp bij werk	▪ Iedereen wordt geholpen bij het vinden van werk. Dit heet hulp bij uw re-integratie of hulp bij participatie ▪ Inwoners die opzoek zijn naar werk	▪ Inwoners in de gemeente helpen bij het vinden van een betaalde baan	▪ Inwoners in de gemeente helpen bij het vinden van een betaalde baan	▪ Iedereen wordt geholpen bij het vinden van werk. Dit heet hulp bij uw re-integratie of hulp bij participatie ▪ Inwoners die opzoek zijn naar werk	▪ Inwoners in de gemeente helpen bij het vinden van een betaalde baan
Groei Vooruit (loopbaanhulp)	▪ Gratis loopbaanondersteuni	▪ Gratis loopbaanondersteuning	▪ Gratis loopbaanondersteuning voor	▪ Gratis loopbaanondersteu	X

B&A. Doen wat werkt.

	ng voor inwoners in de regio Zwolle ▪ Geen specifieke doelgroep beschreven	voor inwoners in de regio Zwolle ▪ Geen specifieke doelgroep beschreven	inwoners in de regio Zwolle ▪ Geen specifieke doelgroep beschreven	ning voor inwoners in de regio Zwolle ▪ Geen specifieke doelgroep beschreven	
Beschut werk	▪ Mogelijkheid tot beschut werk ▪ Inwoner met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking	▪ Mogelijkheid tot beschut werk	▪ Mogelijkheid tot beschut werk of werk via indicatie banenafspraak. ▪ Inwoner met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking	▪ Mogelijkheid tot beschut werk ▪ Inwoner met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking	▪ Mogelijkheid tot beschut werk ▪ Inwoner met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking
Hulp bij schulden					
Schuldhulpverlening	▪ Uitgevoerd door partners ▪ Inwoners die het financiële overzicht kwijt zijn	▪ Aanvrager dient contact op te nemen met Op KO€RS. ▪ Dit is een laagdrempelige organisatie die inwoners bijstaat bij financiële vraagstukken. Wanneer zij niet kunnen helpen, wordt de aanvrager doorverwezen naar de Gemeente Zwolle, die verantwoordelijk is voor schuldhulpverlening.	▪ Schuldhulpverleni ng (Via Financieel Trefpunt en Stimenz) ▪ Budgetcoaching is aanwezig	▪ Inwoners die het financiële overzicht kwijt zijn (via partners)	▪ Schuldhulpverlening (sinds 2024 Verder Groep, voorheen PLANgroep) ▪ Verder Groep kijkt samen met de inwoner naar o.a.: o De voorliggende voorzieningen. o Het inkomen. o De toeslagen waar de inwoner recht op heeft. o De beslagvrije voet (bij beslaglegging van salaris, uitkering of toeslagen). o Inkomensbeheer (budgetbeheer of een andere vorm van financieel begeleiding).
Hulp bij schulden	▪ Uitgevoerd door gemeente in samenwerking met gemeente Oldebroek	▪ Via gemeente Zwolle De Nederlandse Schuldhulproute (NSR) richt zich op inwoners met (dreigende) schulden of	▪ Hulp en advies voor inwoners die schulden willen voorkomen of oplossen	▪ Uitgevoerd door gemeente in samenwerking met gemeente Elburg	▪ Traject Financiën en Schuldhulp: Inwoners met schulden die doorverwezen zijn naar

	▪ Hulp en advies voor inwoners die schulden willen voorkomen of oplossen ▪ De gemeente Elburg biedt schuldhulp via het Financieel Trefpunt, met samenwerking van organisaties zoals Schuldhulpmaatje, Humanitas, en Stimenz.	betalingsachterstanden. De route biedt laagdrempelige hulp, bijvoorbeeld via Geldfit of doorverwijzing naar gemeentelijke ondersteuning.		▪ Hulp en advies voor inwoners die schulden willen voorkomen of oplossen ▪ Schuldhulpverlening omvat het Financieel Spreekuur, thuisadministratiehulp en schuldhulp voor ondernemers	Stimenz door de gemeente ▪ De gemeente ondersteunt inwoners die moeite hebben om aan hun financiële verplichtingen te voldoen en/of schulden hebben. Dit kan door middel van schulddienstverlening. De dienstverlening richt zich op drie gebieden: o Schuldbemiddeling (bijvoorbeeld het aanpassen van betalingstermijnen). o Schuldsanering. o Budgettering (hier leert u om te gaan met uw geld). o Het eerste gesprek hierover heeft de inwoner met een consulent van de afdeling Samenleving of met een medewerker van Putten voor Elkaar (Stimenz). o Wanneer duidelijk is dat er sprake is van een problematische schuldensituatie wordt de inwoner aangemeld bij PLANGroep. Zij voeren de schulddienstverlening uit. Met PLANgroep wordt

					een Plan van Aanpak opgesteld hoe de inwoner schulden kan aanpakken. PLANgroep heet sinds 2024 Verder Groep.
Vroegsignalering schulden	▪ Stimenz voert vroegsignalering uit in Elburg. ▪ Inwoners met een betalingsachterstand op vaste lasten.	▪ Door vroegsignalering zo vroeg mogelijk inwoners met geldproblemen in beeld krijgen ▪ Inwoners die hun vaste lasten niet betalen	▪ Door vroegsignalering zo vroeg mogelijk inwoners met geldproblemen in beeld krijgen ▪ Inwoners die hun vaste lasten niet betalen	▪ Door vroeg signalering zo vroeg mogelijk inwoners met geldproblemen in beeld krijgen ▪ Inwoners die hun vaste lasten niet betalen ▪ Uitvoering door gemeente zelf (Sociaal Team)	▪ Medio 2025 is Stimenz hiervoor verantwoordelijk

Bijlage 2: Geraadpleegde bronnen

Documenten

- Beleidsregels collectieve zorgverzekering gemeente Nunspeet 2024
- Beleidsregels duurzaam witgoed gemeente Nunspeet 2024
- Beleidsregels energietoeslag gemeente Nunspeet 2023
- Beleidsregels schuldhulpverlening gemeente Nunspeet 2024 _ Lokale wet- en regelgeving
- Beleidsregels studietoeslag gemeente Nunspeet 2022 _ Lokale wet- en regelgeving
- Cliëntervaringsonderzoek onder Minima - gemeente Nunspeet 2022
- Cliëntervaringsonderzoek Schuldhulpverlening 2021
- Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2022-2025 gemeente Nunspeet
- Integraal beleidsplan sociaal domein 2022-2025 gemeente Nunspeet
- Programmabegroting 2023 – Werk en Inkomen
- Startnotitie Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023
- Uitvoeringsplan Bestaanszekerheid en Schulden gemeente Nunspeet 2023
- Verordening bijdrageregeling minimagemeente Nunspeet 2024
- Visie Sociaal Domein gemeente Nunspeet

Respondenten

Inwoners

- 12 inwoners die gebruik hebben gemaakt van gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen en/of toeslagen

Gemeente Nunspeet

- Beleidsmedewerker Werk en Inkomen
- De verantwoordelijk wethouder sociaal domein
- 5 werk- en inkomensconsulenten

Partners

- UWV
- Stichting Verborgen Armoede
- Voedselhulp Nunspeet